

Võru valla Üldplaneering, Võrumaa
Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne

Ekspert: Tõnu Oja

Tartu 2008

Sisukord

Sissejuhatus	3
1. Strateegilise planeerimisdokumendi Võru valla üldplaneering sisu ja peamiste eesmärkide iseloomustus.	3
2. Strateegilise planeerimisdokumendi seos muude asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega.	4
3. Eeldatavalt mõjutatava keskkonna kirjeldus strateegilise planeerimisdokumendi koostamise ajal ja alternatiivsete arengustsenaariumide korral, alternatiivide võrdlus ja tõenäolised arenguvõimalused juhul, kui strateegilist planeerimisdokumenti ellu ei viida.	4
4. Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisest lähtuvad keskkonnaprobleemid:	10
4.1. Probleemid, mis on seotud kaitsealade, kaitsealuste üksikobjektide ja liikidega.	10
4.2. Muud keskkonnaprobleemid.	10
5. Strateegilise planeerimisdokumendi jaoks olulised rahvusvahelised, Euroopa Liidu või riiklikud keskkonnakaitse eesmärgid ja nende eesmärkide ning muude keskkonnakaalutluste arvestamine strateegilise planeerimisdokumendi koostamisel.	10
6. Eeldatavalt keskkonnale avalduva olulise vahetu, kaudse, kumulatiivse, sünergilise, lühi- ja pikaajalise, positiivse ja negatiivse mõju hinnang, hinnang inimese tervisele ning sotsiaalsetele vajadustele ja varale, bioloogilisele mitmekesisusele, populatsioonidele, taimedele, loomadele, pinnasele, vee ja õhu kvaliteedile, kliimamuutustele, kultuuripärandile ja maastikele, jäätmetekke võimaluste hinnang ning mõju prognoosimiseks kasutatud meetodid.	11
7. Erinevate mõjude omavahelised seosed ja piiriülene keskkonnamõju.	19
8. Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasneva olulise negatiivse keskkonnamõju vältimiseks ja leevendamiseks kavandatud meetmed.	19
9. Strateegilise planeerimisdokumendi koostamisel käsitletud alternatiivsete arengustsenaariumide valik.	19
10. Parim alternatiivse arengustsenaariumi leidmise viis.	21
11. Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasneva keskkonnamõju strateegilise hindamise korraldamine ja avalikkuse kaasamine.	21
12. Raskused, mis ilmnesh keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande koostamisel.	22
13. Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasneva olulise keskkonnamõju seireks kavandatud meetmed ja mõõdetavad indikaatorid.	22
Kokkuvõte.	22
Lisa 1. Keskkonnamõju strateegilise hindamise programm ja selle avaliku arutelu protokoll.	23
Lisa 2. Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avaliku arutelu protokoll. ..	23
Lisa 3. Asutuste ja isikute ettepanekud, vastuväited ja küsimused ning ülevaade nende arvestamisest või arvestamata jätmise põhjendustest.	23

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne.

Võru Valla Üldplaneering, Võrumaa.

Sissejuhatus

Käesolev keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne on valminud Võru valla üldplaneeringu käigus ning kuulub eraldi dokumendina valla üldplaneeringu koosseisu. Aruannet tuleb käsitleda koos üldplaneeringu jooniste ning seletuskirjaga.

1. Strateegilise planeerimisdokumendi Võru valla üldplaneering sisu ja peamiste eesmärkide iseloomustus.

Võru valla arengu põhisuundadeks on valla arengukava kohaselt hariduse ja kultuuri edendamine ning valla tasakaalustatud arengu tagamine.

Valla arengu prioriteetideks on:

1. koolieelsete lasteasutuste kaasajastamine, nende majandusliku olukorra parandamine;
2. üldhariduskoolide igakülgne arendamine;
3. tingimuste loomine vallaelanike kultuuriliste vajaduste rahuldamiseks, spordiga tegelemiseks, vaba aja veetmiseks;
4. valla teedevõrgu korrashoid ja renoveerimine ning infrastruktuuri arendamine.

Võru valla üldplaneeringu eesmärk on luua eeldused valla ruumilise keskkonna tasakaalustatud ja säästvaks arenguks, inimeste sotsiaal-kultuuriliste vajaduste rahuldamiseks, soodsa majanduskeskkonna kujunemiseks ning Võru valla ja selle lähialade tasakaalustatud ning terviklikuks arenguks. Üldplaneeringuga määratakse valla ruumilised arengusuunad, täpsustatakse maakasutust ja ehitusreegleid, seatakse tingimused, kuidas suunatakse vallas maakasutust ja ehitustegevust. Üldplaneeringu koostamise käigus on kaalutlemise ja mõjude hindamise tulemusena leitud parimad lahendused säästvaks ja tasakaalustatud arenguks.

Ruumilise arengu suunamisel on kõige olulisem eesmärk vallas tagada keskkonnaväärtuste hoidmine ja tasakaalustatud edasiarendamine ning keskkonnaväärtuste kasutamine valla arengu soodustamiseks neid väärtusi kahjustamata.

Võru valla ruumiline areng toimub tiheasustuse tunnustega hoonestusalade ja kõrge puhkeväärtusega loodusmaastike sektoraalse arendamise ning hajaasustusaladel traditsiooniliste asustuspõhimõtete säilitamise kaudu, kus tasakaalustatult arvestatakse majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna suundumuste ja vajadustega. Samuti on ruumilise arengu üheks eesmärgiks kohalike keskuste arendamine terviklikult toimivateks asustusüksusteks, kus oleks lisaks elamupiirkondadele tasakaalustatult arenevad ka ettevõtluse, teeninduse, kultuuri ja haridusega seonduvad tegevused. Eraldi põhimõtted on seatud erineva funktsiooniga maa-alade arendamiseks elamumaadele (eraldi väikeelamute ning korruselamute maal), tööstusmaadele, väiketootmis- ja ärimaadele, ühiskondlike hoonete maadele, puhke- ja virgestusaladele, liiklusmaadele ning väärtuslikele põllumaadele ja maastikele.

2. Strateegilise planeerimisdokumendi seos muude asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega.

Võru valla üldplaneeringu raamistiku loob Võrumaa maakonnaplaneering ning selle teemakihid, millest mitmed (väärtuslikud maastikud, roheline võrgustik, kaitsealused objektid) on eriti olulised ka planeeringu realiseerimisest tuleneva keskkonnamõju võimaliku ulatuse ja määra seisukohalt. Maakonnaplaneeringule loovad omakorda raamistiku Eesti ulatusega planeeringud ja arengukavad – säästva arengu strateegia Säästev Eesti 21, üleriigiline planeering Eesti 2010, Eesti Keskkonnastrateegia aastani 2030 jt. Üleriigiliste planeeringute tausta loovad Euroopa Liidu planeeringulised dokumendid Euroopa Ruumilise Arengu Perspektiiv, Läänemere regiooni säästva arengu kava VASAB2010 ning üle-Euroopaline loodus- ja linnualade võrgustik NATURA 2000, mis otseselt määrab ka keskkonna- ja looduskaitse prioriteete Võru Vallas.

Valla üldplaneering on oma lähenemiselt konservatiivne – kergekäelisi maakonnaplaneeringu muutmise ettepanekuid ei tehta, täpsustatakse ja määratletakse detailsemal tasemel väärtuslike maastike ning roheline võrgustiku alade piiritlemine. Konservatiivne üldplaneering on otseselt kooskõlas valla arengu prioriteetidega, mis on suunatud eeskätt valla elukeskkonna parandamisele. **Nimetatud valik (konservatiivne lähenemine) on esimene põhialternatiivi valik, mis võrreldes mittekonservatiivse lähenemisega on võimalike negatiivsete keskkonnamõjude vältimiseks parem lahendus.** Planeeringu valmimise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus kaaluti nimetatud alternatiive ja leiti tehtud valiku soodsus.

Võru valla üldplaneeringuga tehakse ettepanek Võru maakonna maakonnaplaneeringu muutmiseks selle täpsustamiseks valla üldplaneeringuga määratud tiheasustusalade osas ning riigikaitsemaas osas Tsiatsungõlmaa piirkonnas. Samuti tehakse üldplaneeringuga ettepanek Võru maakonna teemaplaneeringuga „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ muutmiseks ja Võru valla territooriumi osas väärtusliku põllumaa määramiseks boniteediks 45.

Üldplaneeringus kavandatu viiakse ellu Võru valla arengukavast 2004 – 2008 (Võru Vallavolikogu 17. 12. 2003 määrus nr 20) ja planeeringu valmimise ajal valminud ning eelmisest arengukavast lähtuvast Võru valla arengukavast 2007 – 2012 (Võru Vallavolikogu 21.11.2007 määrus nr 29) tulenevate ülesannete täitmise kaudu. Üldplaneering vastab Võrumaa maakonnaplaneeringu põhimõtetele. Üldplaneering on pärast selle kehtestamist aluseks üldplaneeringut täpsustavate teemaplaneeringute ja detailplaneeringute koostamisele.

Võru valla üldplaneeringus arvestatakse valla territooriumil ja sellega vahetult piirnevatel aladel asuvate looduskaitsealade (vt ptk. 5) arengukavade ning planeeringutega.

3. Eeldatavalt mõjutatava keskkonna kirjeldus strateegilise planeerimisdokumendi koostamise ajal ja alternatiivsete arengustsenaariumide korral, alternatiivide võrdlus ja tõenäolised arenguvõimalused juhul, kui strateegilist planeerimisdokumenti ellu ei viida.

Valla üldplaneering on koostatud lähtuvalt eeldusest, et keskkonda ei mõjutata, seega üldplaneeringuga eeldatavalt mõjutatavat keskkonda ei ole. Selline planeeringulahenduse valik on taas soodsa (säästvale arengule suunatud ning keskkonnahoidliku) alternatiivi valik.

Valla üldplaneeringu realiseerimine toimub valla territooriumil, seega avalduvad kõik mõjud, sh teoreetiliselt võimalikud mõjud keskkonnaseisundile samal alal ning sellega vahetult piirnevatel aladel naabervaldades ja Võru linnas. Mitmete keskkonnamõjude, sh eriti sotsiaalmajanduslike mõjude avaldumisel moodustavad Võru vald ja Võru linn ühtse terviku ning sellisena on neid ka käsitletud.

Valla territooriumile jäävad objektid on kujutatud üldplaneeringu põhijoonisel.

Võru vald asub Võru maakonna põhjaosas, piirnedes Põlva maakonna Laheda vallaga ning Võru maakonna Lasva, Vastseliina, Haanja, Rõuge ja Sõmerpalu vallaga. Võru vald ümbritseb Võru linna ebakorrapärase rõngana. Võru linna sotsiaalmajanduslik areng on tihedalt seotud Võru valla arenguga. Võru linna valglinnastumise käigus toimuv laienemine avaldab survet Võru valla territooriumile ning selle mõjusid on elamualade valikul arvestatud.

Valga-Petseri raudtee poolitab Võru valla lõuna- ja põhjapoolseks osaks. Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa maantee kulgeb valla territooriumil 22,4 kilomeetri ulatuses, jagades valla kirde ja edelapoolseks osaks. Need tegurid mõjutavad valla arengut ja elanike elu soodustavalt, samas tuleb valla arengut ja toimimist kavandades arvestada nii maantee kui raudtee mõjuga ümbritsevale looduskeskkonnale ja sotsiaalsele keskkonnale. Mõlemad, nii raudtee kui maantee toimivad ka barjäärina looduslikele koridoridele.

Võru vald on oma territooriumilt (pindala 202,2 km²) Antsla ja Rõuge valla järel maakonnas kolmas, rahvaarvult suurim (5033 elanikku (2007), asustustihedus 24,9 inimest km² on alla Eesti keskmise arvestades kogu elanikkonda, ent ületab keskmise maavaldade asustustiheduse. Valla territooriumil on 38 haldusüksust, sealhulgas kolm alevikku – Väimela, Parksepa ja Kose. Väimela alevik on kujunenud tänu Võrumaa Kutsehariduskeskusele Võru linna kõrval teiseks arvestatavaks maakonna hariduskeskuseks. Parksepa säilitab tuntuse ja arenguvõimalused 500 - 550 õpilasega pikaajaliste sporditraditsioonidega keskkooli tõttu, Kose alevik säilitab Võru linna puhketsooni staatuse. Looduslikult soodus asukoht, kaunite järvede vahetu lähedus ning kahe tiheda liiklusega maantee - Võru- Verijärve (Tallinn - Tartu - Võru - Luhamaa) ja Võru Haanja (Kose-Käbli) - ristumiskoht loovad võimaluse valla sellel osal areneda ja muuta kvaliteetsemaks elukondlikku teenindamist ja kaubandust.

Valla küladest on märkimisväärse areneva potentsiaaliga Puiga ja Navi.

Võru valda läbivad kõik Võru linna suubuvad maanteed. Enamikul neist maanteedest liikuvad reisijateveo autobussid võimaldavad Võru valla elanikele ühenduse eelkõige maakonna keskuse Võru linnaga, naabervaldade, teiste maakondade ja linnadega, koolilapsi sõidutab koolibuss. Valla elanikele muutuvad linnas pakutavad teenused kättesaadavamaks.

Võru valla territooriumil Räpo külas asub maakonna ainuke kasutuses olev prügimägi. Räpo prügilat hooldab AS Ragn-Sells. Võru valla arengukava kohaselt plaaniti Räpo prügila sulgeda hiljemalt 2010. aastaks, kui valmib Kagu-Eesti jäätmekeksus, vastavalt Jäätmeseadusele tuleb see sulgeda 2009. aasta juuliks. Kuna Kagu-Eesti jäätmekeksuse esialgselt planeeritud asukohast on loobutud ning see võib kaasa tuua venimise jäätmekeksuse valmimisel, mis tekitab vajaduse lahendada prügi käitlemine pärast Räpo prügila sulgemist (Jäätmeseaduse kohaselt 16. juulil 2009). Küsimuse, mis saab siis kui uus Kagu-Eesti jäätmekeksus Räpo prügila sulgemise ajaks ei toimi lahendamine väljub Võru valla üldplaneeringu raamest.

Üldplaneeringuga nähakse ette jäätmejaamade maa-alad olmejäätmete sorteerimiseks ja vaheladustamiseks Väimela, Kose, Puiga ja Parksepa alevikesse, mis on mõeldud nii

inertsete kui ka ohtlike jäätmete (metall, papp, kartong, kasutuskõlbmatu mööbel, kodutehnika, päevavalguslambid, õlijäätmek, vanad akud, patareid, värvi- ja lakijäägid, jms) ning orgaaniliste jäätmete kogumiseks piirkonna elanikelt. Jäätmejaamades nähakse ette jäätmete sorteeritud kogumine ja ajutine vaheladustamine enne jäätmekestustesse transportimist. Jäätmete lõplik ladustamine jaamades ei ole lubatud.

Üldplaneeringuga ei nähta ette Võru valla territooriumil asuvate või sinna ulatuvate veekogude kalda ehituskeeluvööndi vähendamist ega suurendamist.

Kõigi võimalike keskkonnale mõju avaldavate objektide areng on üldplaneeringus kajastatud, kuid seda ei määra eeskätt üldplaneering vaid konkreetse objekti arengukava/planeering. Üldplaneering näeb ette objekti arenguks vajaliku territooriumi ning vajadusel kaitsevööndi / puhvri selle territooriumi ümber ja lokaliseerib ning minimeerib sel viisil ebasoovitava keskkonnamõju avaldumise võimaluse.

Üldplaneeringu realiseerimata jätmise soodustaks omasoodu (kontrollimatult) toimuvaid arengulisi protsesse, mis perspektiivis oleksid kindlasti ohtlikumad looduskeskkonnale (nt võimalikud ehitustegevuse surved kaitsealustel maadel või nende lähikonnas, ka kontrollimatu ehitustegevus muudel maadel, nt. põllumassiivide vahel), tasakaalulise üldpildi puudumine detailplaneeringute lähteülesannete formuleerimisel ning sellest tulenev võimalik oht väärtuslikele maastikele ja rohelisele võrgustikule, väärtuslike maastike täisehitamise oht piirangute puudumisel ehitustegevusele neil aladel ja sotsiaalsele elukeskkonnale (nt. maantee ja raudtee arengukoridori maakasutus arvestamata tee võimalike arengutega koos sellest tuleneda võivate oluliste konfliktipiirkondade kujunemisega).

Üldplaneeringu puhul ei ole võimalik välja tuua mõningaid konkreetse terviklahenduse alternatiive ja neid siis omavahel formaalselt võrrelda. Alternatiivid (valik erinevate lahenduste vahel) tekivad väga paljudes üksikküsimustes, kus püütakse leida optimaalset lahendust ning erinevaid kombinatsioone üksikküsimuste lahendusena võimalikest alternatiividest on väga palju.

Võru valla üldplaneeringu alternatiividena käsitleti keskkonnamõju strateegilise hindamise juures võimalikke erinevaid lahendusi olulistes üksikküsimustes, põhialternatiiviks iga konkreetse valdkonna juures kujunes reeglina mingitest lähtekohtadest ja vajadustest tulenev optimaalne lahend ning sellega võrreldavate alternatiivide hulga (mis on põhimõtteliselt avatud hulk kõikvõimalikke lahendeid) moodustasid optimaalsest erinevad võimalikud otsustused, milliseid kaaluti võrdlevalt põhialternatiiviks olevaga. Seega on alternatiivide võrdlemisel üldplaneeringus oluline pigem küsimuse lahendamise põhimõte kui konkreetne lahendus ja optimaalse põhialternatiiviga võrreldavad alternatiivid oleksid optimaalsest erinevate põhimõtete järgimine või põhimõtte puudumine üldse.

Välja võib tuua järgmised olulisemad valdkonnad, millistes lahenduse põhimõtteid (erinevaid lahenduse alternatiive) keskkonnamõju strateegilise hindamise juures kaaluti:

I üldine lähenemine: põhialternatiiv traditsioonilise maaelule iseloomuliku keskkonna säilitamine valla arenguks vajalike eelduste loomisega. Erinevad alternatiivid on kontrollimatu tiheasustusalade teke (nn karbikülad) ja hajaasustuse liigne täisehitamine, väärtuslike maastike ja vaadete kadumine, konfliktid valda läbivate maanteed ääres. Konkreetsete küsimuste otsustamiseks leiti põhimõttelisest valikust lähtuvad printsiibid, mis eeldatavalt tagavad soovitud tulemuse – erinevad asustustiheduse nõuded ja piirangud erinevates piirkondades, tiheasustusalade võimalikult täpne määramine, vallast sõltumatute otsuste (nt maantee ja raudtee areng) puhul huvide ja arengukava ning selle ruumilise ilmnemise kokkuleppimine võimalikult täpselt ja võimalikult varakult, mis

väldib nõ igaks juhaks maade reserveerimist. Planeeringus on võimalik rakendada erinevaid arengu realiseerumist mõjutavaid mehhanisme (tabel 1.)

Tabel 1. Erinevate realiseeruda võivate arengualternatiivide ja neid suunavate planeeringumehhanismide võrdlus. Esimene (põhialternatiiv, paksus kirjas) on see, mille realiseerumist soovitakse (mis vastab valla arengueesmärkidele).

Võimalikud arengu mõjutamise mehhanismid, mida üldplaneeringuga saab rakendada.	Traditsioonilise maaelule iseloomuliku keskkonna säilitamine	Kontrollimatu tiheasustusalade teke	liigne Hajaasutuse täisehitamine	Väärtuslike maastike ja vaadete kadumine	Konfliktid maanteede ääres	Rakendamise keerukus
0. Planeering ei sea kitsendusi	Ebatõenäoline	Tõenäoline	Võimalik	Väga tõenäoline	Tõenäoline	Lihtne
1a. Detailplaneeringu kohustusega elamualade määratlemine	Võimalik	Piirab oluliselt	Piirab oluliselt	Piirab oluliselt	Piirab oluliselt	Lihtne
1b. Detailplaneeringu ja KSH nõudmine igaks juhaks kõikjal	Võimalik	Välditav	Välditav	Piirab oluliselt	Piirab oluliselt	Keerukas tagada täitmine, ühiskonnale kallis
2a. Erinevad piirangud erineva funktsiooniga aladel (kuni 3-4)	Võimalik	Piirab mõõdukalt	Piirab mõõdukalt	Piirab oluliselt	Piirab oluliselt	Keskmine
2b. Erinevad piirangud erineva funktsiooniga aladel (4 ja rohkem)	Võimalik	Piirab oluliselt	Piirab mõõdukalt	Piirab oluliselt	Piirab oluliselt	Keerukas
3a. Krundi minimaalsuuruse piirang	Võimalik	Piirab mõõdukalt	Piirab oluliselt	Piirab mõõdukalt	Ei mõjuta	Üsna lihtne
3b. Hoonestute vahelise minimaalkauguse piirang	Võimalik	Piirab mõõdukalt	Piirab oluliselt	Piirab oluliselt	Ei mõjuta	Keskmine

Erinevad mehhanismid takistavad ebasoovitavaid arenguid erineval määral ja viisil. Ilma kitsenduste rakendamiseta on ebasoovitavad arengud raskesti välditavad, samas igaks juhaks liigsete kitsenduste seadmine hakkab takistama arengut, muutub ühiskonnale kalliks ja liiga keeruka kitsenduste hulga puhul on nende järgimine keerukas ning oht, et neist ei peeta kinni, hakkab kasvama. Tabelis 1 on võrreldud erinevaid võimalikke kitsendusi, olulisem on võrdlus paarikaupa. Detailplaneeringu kohustusega alade määramise sätestab

seadus ning see on ka arengu suunamiseks soovitaval viisil otstarbekas piirang. Samas, liigne planeeringukohustusega alade hulk ning igaks juhuks keskkonnamõtjude hindamise nõudmine võib olla näiliselt lihtne kuid muudab arendustegevuse keerukaks ning kalliks. Seadus jätab vallavalitsusele võimaluse nõuda vajadusel keskkonnamõtju strateegilist hindamist. Võru valla poolt tehtud valik piirduda detailplaneeringu nõudega üksnes seal, kus see on tõesti hädavajalik ning mitte kirjutada üldplaneeringusse sisse keskkonnamõtju strateegilise hindamise nõuet jättes selle vajalikkuse üleotsustamise alati iga konkreetse juhu puhuks on seadusega kooskõlas, võimaldab vältida ebasoovitavaid arenguid, ent seab vallavalitsusele vastutuse jälgida kõigi arendustegevuste puhul nende võimalikke keskkonnamõtjusid ja vajadusel nõuda nende hindamist. Siiski, tundlikumate alade puhul rakendab üldplaneering mitmeid piiranguid, mis vähendavad ebasoovitavate arengute ohte.

On ilmne, et ühesugused piirangud erineva otstarbe ja erineva tundlikkusega aladel ei ole piisavad ning erinevatel juhtudel tuleb rakendada erinevaid piiranguid. Samas teeb liiga keeruline piirangute süsteem ning liiga paljude erinevate piirangute sätestamine nende järgimise keeruliseks. Valla poolt tehtud valik kasutada üldisi piiranguid hajaasustuses, rangemaid kitsendusi rohevõrgustiku aladel ja väärtuslikel maastikel aga mitte eristada liiga palju erinevate piirangutega alasid on mõistlik, see vähendab ohtu ebasoovitavateks arenguteks aga ei aja planeeringu rakendamist liiga keerukaks.

Hajaasustuse struktuuri hoidmiseks on võimalik kasutada kas krundi minimaalse suuruse piirangut või hoonestute vahelise minimaalse kauguse piirangut. Esimene on lihtsamini rakendatav ning vähem tõlgendatav, valla valikut selle piirangu kasuks võib ebasoovitavate keskkonnamõtjude võimaliku tekkimise vältimiseks lugeda piisavaks ja mõistlikuks, rakendamise lihtsus kaalub siin üles kitsenduse mõningase jäikuse. Mõistliku kujuga kruntide puhul ei ole kahel kitsendusel vahet, erinevus tekib nt väga pikkade ja kitsaste kruntide puhul, mil vald peab jälgima, kas planeeritud arendustegevus ei hakka kahjustama nt rohevõrgustiku alasid või väärtuslikke maastikke.

II Maastike ja asustusstruktuuri tagamine: maa- ja veealade üldiste kasutustingimuste määramine, tiheasustusalade valik, asustustiheduse reguleerimine väärtuslikel maastikel.

Tiheasustusalade valiku puhul oli oluline printsiip piirduda reaalselt vajalike alade piiritlemisega, kus on tiheasustuse rajamine otstarbekas, millel on majanduslik ja kinnisvaraarenduslik potentsiaal ning vältida ebarealistlike (ja seega tõenäoliselt poolikult realiseeruvate alade kavandamist). Asustustiheduse planeerimiseks seati Võru valla üldplaneeringus erinevad piirangud hajaasutuse ja tiheasustuse jaoks. Võimalike piiravate printsiipidena kaaluti nii minimaalse krundi suuruse kui hoonekomplekside vahelise minimaalse kauguse kasutamist ning erinevaid arvvaartusi piirangute puhul. Seati detailplaneeringu kohustusega alad ning võimalus nõuda neil keskkonnamõtju strateegilist hindamist. Kaaluti ka teatud aladele (nt rohevõrgustiku aladel) kohustusliku keskkonnamõtju hindamise seadmist detailplaneeringutele, siiski piirduti selle võimaluse jätmisega ning otsuse teeb igal konkreetset juhul vallavalitsus lähtudes tingimustest, vajadusest ning planeeritavast tegevusest. Formaalse kohustuse kirjutamisega üldplaneeringusse võiks tekkida sisuliselt põhjendamatult (ka korduv) keskkonnamõtju (strateegilise) hindamise nõudmine, samas vajadusel jääb vallale võimalus seda nõuda.

Olulisemad põhialternatiivi piirangud/ettekirjutused on täpsemalt kirjeldatud käesoleva aruande peatükis 6 (ning loomulikult üldplaneeringu seletuskirjas).

Hajaasustuse ja roheline võrgustiku kaardistamisel on lähtutud eelkõige maakonna teemaplaneeringust ja selles toodud soovitustest.

Võimalikke piiranguid rohevõrgustiku aladel ebasoovitavate keskkonnamuutuste (eeskätt nende looduslikkuse kadumine liigse arendustegevuse läbi) vältimiseks on võrreldud tabelis 1. Valla valitud krundi suuruse piirang vähendab ohtu liiga tihedaks arendustegevuseks, jälgida tuleb krundi minimaalsuuruse piirangu piisavust pikkade ja kitsaste kruntide puhul ning vajadusel ka kahe naaberkrundi hoonestuste liiga lähestikku sattumisel. Võimalikke ohtlikke arenguid aitab siinkohal vältida üldplaneeringusse kirjutatud detailplaneeringu nõue hajaasustuses juhtudel, kui kinnistu jagatakse rohkem kui kolmeks krundiks, samuti juhul kui põllu-ja metsamaade arendamisel elamupiirkondadeks kavatsetakse elamuid rajada nii, et kahe elamu vahekaugus jääb väiksemaks kui 100 m või elamule lisaks rajatakse samale krundile enam kui 5 abihoonet. Viimased piirangud takistavad oluliselt ebasoovitavat looduslike ja traditsioonilise põllumajandusliku kasutusega alade tihedat täisehitamist.

Piirangu 1 hektar seadmisel minimaalse krundi suurusena rohevõrgustiku aladele lähtuti nii piirnevate omavalitsuste planeeringutest, kui ka Võru valla praktikast. Kuna maakonnaplaneering annab soovitusel säilitada üle 3 ha ja suurema kui 38 põlluviljakuse boniteediga põllutükid (mis kattuvad Võru vallas enamjaolt ka maakonnaplaneeringus toodud rohevõrgustikuga) jõuti arutelude tulemusena seisukohale, et minimaalne krundi suurus võiks olla 1 ha. Teemat on arutatud nii vallavalitsuses, erinevates töögruppides, ehitustoimkonnas kui ka vallavolikogus.

Krundi suurus 1 ha vastab regulaarse paigutuse korral erinevatel kinnistutel paiknevate hoonerühmade vahelisele keskmisele kaugusele 100 m, seda hoonestuse tiheduse piirangut on rakendatud ebasoovitava keskkonnamõju võimalikkuse vähendamiseks ka mujal. Koos detailplaneeringu kohustusega alade täpse määratlemisega ning vajadusel keskkonnamõju strateegilise hindamise nõudmise võimalusega võib seda piirangut lugeda piisavaks. Veelgi rangema piirangu (suurema krundi minimaalsuuruse, suurema hoonete vahelise kauguse vmt) rakendamine võib olla tarvilik mõningatel erijuhtudel kuid ei ole otstarbekas üldise reeglina, eriti arvestades Võru valla olusid.. Samas, üldise, arusaadava ja erinevatele aladele sarnase reegli kehtimine teeb planeeringu rakendamise oluliselt lihtsamaks.

Võru valla üldplaneeringuga määratakse detailplaneeringu kohustusega aladeks kaardil "Maa- ja veealade üldised kasutamise- ja ehitustingimused" näidatud ulatuses Raiste, Loosu, Trummipalo (Väiso küla), Korgõmäe (Loosu küla), Liitva (Navi küla Ehitaja aiandid), Kirumpää, Võrumõisa, Mõksi, Sossi (Kolareinu küla), Soemõtsa (Kolepi küla), Kahromõtsa (Verijärve küla), Meegomäe, Raudsepa, Hindo (Raudsepa küla), Helmeste, Puiga, Võlsi, Roosisaare, Kadaja, Kantsi (Kirumpää küla). Tiheasustusaladeks määratakse tööstusmaa kasutusotstarbega alad (p 3.2 üldplaneeringu seletuskirjas).

Nimetatud aladele kehtestatakse kitsendused ja piirangud (mis täpselt ära toodud seletuskirjas ptk 4). Need piirangud on piisavad ja nende rakendamine piisavalt lihtne.

Lisaks nõutakse detailplaneeringut hajaasustuses, kus see iseenesest justkui ei oleks vajalik, juhtudel kui maatükki soovitakse jagada rohkem kui kolmeks krundiks. Sellega jätab omavalitsus võimaluse kontrollida ja sõna sekka öelda ehitustegevuses ning võimaluse kaasata protsessi naabreid (arvestada elanike arvamusega laiemalt kui pelgalt arendaja huvi).

Tiheasustusalade planeerimisel lähtuti väljakujunenud tiheasustuspiirkondadest – üldplaneeringuga antakse olemasolevatele aladele vajalikku kasvuruumi.

Põhialternatiivist erinevate alternatiivide puhul oleks oht väärtuslike maastike liigseks täisehitamiseks ja ebamääraste (pool)tiheasustusalade tekkeks.

III Kaitsealuste alade/objektide ja rohelise võrgustiku säilimine. Põhialternatiiviks kujunes kaitsealuste objektide säilimise tagamine ning rohelise võrgustiku terviklikkuse, sidususe ning võrgustiku toimimiseks piisavate tuumikalade säilimine. Selleks täpsustati maakonnaplaneeringuga pakutud rohelist võrgustikku ning lisati sinna olulisi kohaliku taseme koridore ja tuumikalasid. Seati ka piirangud rohevõrgustiku aladel ehitamiseks.

Ka neid piiranguid on juba käsitletud eespool.

4. Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisest lähtuvad keskkonnaprobleemid:

4.1. Probleemid, mis on seotud kaitsealade, kaitsealuste üksikobjektide ja liikidega.

Planeerimisdokumendi elluviimine kaitsealade, kaitsealuste üksikobjektide ja liikidega seotud probleeme ei tekita. Kaitsealad jäävad kaitse alla vastavalt vajadusele, kaitsealused objektid ja liigid on planeeringus välja toodud ning meetmed nende kaitse tagamiseks adekvaatselt kavandatud.

Valla territooriumil on planeeringuarutelude käigus tõusetunud huvide konflikt Andsu järvede maastikukaitseala võimaliku laienemise ning elamuarenduse huvide vahel. Üldplaneeringuga on maastikukaitseala võimaliku laienemise ala reserveeritud looduskaitse huvile ega ole sinna elamuehitust planeeritud. Seega, üldplaneeringu elluviimine mingeid probleeme Andsu järvede maastikukaitsealale ega selle laienemisele ei põhjusta.

Kaitsealad ja kaitsealused objektid on käesolevas aruandes käsitletud peatükis 5. Planeeringu elluviimine neile mingeid probleeme ettenähtavalt ei põhjusta.

Planeeringuga lahendatakse ka väärtuslike maastike säilimise meetmed (kehtestatavad piirangud võimalikele muutustele, mis on suunatud maastike traditsioonilise ilme säilimisele).

4.2. Muud keskkonnaprobleemid.

Planeeringu elluviimine endaga täiendavaid keskkonnaprobleeme kaasa ei too.

5. Strateegilise planeerimisdokumendi jaoks olulised rahvusvahelised, Euroopa Liidu või riiklikud keskkonnakaitse eesmärgid ja nende eesmärkide ning muude keskkonnakaalutluste arvestamine strateegilise planeerimisdokumendi koostamisel.

Looduskaitse huvide järgimine on planeeringuga tagatud.

Võru valla territooriumil asuvad järgmised kaitstavad loodusobjektid:

Haanja Looduspark (osaliselt) – Natura loodusala ja Natura linnuala

Timmase looduskaitseala (osaliselt) – Natura loodusala

Verijärve maastikukaitseala – Natura loodusala

Andsu järvede maastikukaitseala

Rõuge jõe hoiuala (osaliselt) – Natura loodusala

Kubja järve hoiuala (osaliselt) – Natura loodusala

Vagula järve hoiuala – Natura loodusala

Kaasjärve hoiuala – Natura loodusala

Väimela Park

Kaitsealune üksikobjekt Raha pettai

Kaitsealune üksikobjekt Jõorte pettai
Kaitsealune üksikobjekt Roosisaare tamm
Kaitsealune üksikobjekt Konnametsa männid
Kaitsealune üksikobjekt Kaasjärve mänd
Väiso väike-konnakotka püsielupaik
Taudsa väike-konnakotka püsielupaik

Kõigil kaitsealadel kehtib oma kaitse-eeskiri, mis määrab looduskaitse korralduse kaitsealal. Kaitsealused objektid ja kaitsealad on kajastatud ka Võru Valla üldplaneeringu joonistel.

Üldplaneeringuga ei tehta ettepanekuid kaitsealuste üksikobjektide kaitsereežiimi täpsustamiseks, muutmiseks või lõpetamiseks. Samuti ei tehta ettepanekuid täiendavate üksikobjektide kaitse alla võtmiseks. Üldplaneeringuga ei tehta ettepanekuid kaitsealade piiride muutmiseks. Üldplaneeringus on arvestatud Andsu järvede maastikukaitseala laienemise võimalusega.

Võru valla üldplaneeringuga tehakse ettepanek Võru maakonnaplaneeringu muutmisel selle täpsustamiseks valla üldplaneeringuga määratud tiheasustusalade osas ning riigikaitsemaa osas Tsiatsungõlmaa piirkonnas. Samuti tehakse üldplaneeringuga ettepanek Võru maakonna teemaplaneeringuga „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ muutmiseks ja Võru valla territooriumi osas väärtusliku põllumaa määramiseks boniteediks 45.

Üldplaneeringuga ei tehta ettepanekuid kultuuriministri määruste alusel Kultuurimälestiste riiklikku registrisse (Kultuurimälestiste riikliku registri pidamise põhimäärus Vabariigi Valitsuse 8. oktoobri 2002. a määrus nr 321) kantud vallas asuvate kinnismälestiste kaitse lõpetamiseks ega täiendavate kultuuriväärtusega objektide kaitse alla võtmiseks. Kaitse alla võetud üksikobjektide kaitsereežiimi muutmine või lõpetamine eeldab üldplaneeringu muutmise ettepanekut sisaldava detailplaneeringu koostamist. Detailplaneeringute, hoonestuskavade koostamisel ja ehitiste projekteerimisel ning ehitamisel arvestatakse kinnismälestistel ja kinnismälestise kaitsevööndites kehtivate kitsendustega (muinsuskaitseseaduse §-d 24 ja 25) ning luuakse eeldused mälestise säilimise ja vaadeldavuse (muinsuskaitseseaduse § 43) tagamiseks. Üldplaneering loetleb riikliku kaitse all olevad kultuurimälestised Võru vallas.

6. Eeldatavalt keskkonnale avalduva olulise vahetu, kaudse, kumulatiivse, sünergilise, lühi- ja pikaajalise, positiivse ja negatiivse mõju hinnang, hinnang inimese tervisele ning sotsiaalsetele vajadustele ja varale, bioloogilisele mitmekesisusele, populatsioonidele, taimedele, loomadele, pinnasele, vee ja õhu kvaliteedile, kliimamuutustele, kultuuripärandile ja maastikele, jäätmetekke võimaluste hinnang ning mõju prognoosimiseks kasutatud meetodid.

Alternatiivide kaalumisel kasutatud printsiibid ja erinevate alternatiivide keskkonnamõjud on ära toodud peatükis 3, alternatiivide valiku põhjendus peatükis 9. Keskkonnamõjude hindamisel vaadati läbi kõigi planeerimiskoosolekute alternatiivide kaalumise asjaolud (kas osaledes koosolekul või analüüsides koosoleku materjale) ning veenduti loodusohutu ja mõistliku alternatiivi valimises. Koosolekute protokollid on toodud aruande lisas.

Kõige olulisemad valikud puudutavad kitsendusi arendustegevuseks hajaasustuses, eriti rohevõrgustiku aladel ja väärtuslikel maastikel. Erinevaid võimalusi piirangute rakendamiseks on käsitletud peatükis 3.

Mõjude prognoosimiseks ja hindamiseks **kasutati järgmisi meetodeid:**

Juriidiline analüüs seaduste ja maa-alade, sh looduskaitseobjektid ja NATURA 2000 alad, kasutust reguleerivate EL direktiivide ja kehtivate planeeringute (maakonnaplaneering, kaitsealade planeeringud/arengukavad/ kaitsekorralduskavad jmt) osas. Vaadati läbi kõik kõrgema taseme planeeringutest ja arengukavadest ning seadustest tulevad kitsendused ning piirangud planeeringule ning veenduti, et need on planeeringukaartidel ja seletuskirjas piisavalt kajastatud (kaitsealad, erinevad piiranguvööndid, maakonnaplaneeringu teemakihiid nt roheline võrgustik jmt).

Kõigi otsuste ja alternatiivide vahel valiku tegemisel kontrolliti ostuse/valiku kooskõla seaduste ja kehtivate planeeringutega.

Ökoloogiline analüüs kaitseväärtusega elupaikade ja neile avalduvate keskkonnamõjude hindamiseks. Kuivõrd Võru valla üldplaneering ei näe ette kaitsealuste objektide kaitseeržiimi muutusi ega kaitsealade piiride muutusi, on selles osas varasema ökoloogilise analüüsi tulemus fikseeritud juriidilistes dokumentides – kaitsealade ja objektide kaitse alla võtmine lähtus nende looduskaitsest väärtusest, mis on fikseeritud seaduses ning täiendavat ökoloogilist analüüsi ei ole säilitatavate kaitsealade ning objektide puhul põhjust üldplaneeringu raames teha. Ökoloogilist analüüsi rakendati väärtuslike maastike ning rohevõrgustiku teemaplaneeringute täpsustamisel. Valla üldplaneeringuga täiendatakse ja täpsustatakse maakonnaplaneeringuga määratud rohevõrgustiku ning väärtuslike maastike kihti, lisades sinna kohaliku tähtsusega väärtuslikud alad ning võrgustiku sidusust parandavad koridorid. Kõik rohevõrgustiku täpsustamiseks tehtud parandused on ökoloogiliselt põhjendatud, parandavad võrgustiku sidusust ning rõhutavad tuumikalade väärtust.

Sotsiaal-majandusliku keskkonna analüüs võimalike mõjude hindamiseks.

Kõigi analüüsides puhul kasutati nimekirja meetodit, mis toob välja keskkonnale mõju avaldavad tegurid ning hindamismatriksi meetodit, mis võimaldas eksperthinnangu meetodil hinnata erinevate tegurite keskkonnamõju intensiivsust, tegurite võimalikke koosmõjusid ning võrrelda alternatiive. Enamikul juhtudel kujunes alternatiive moodustavate otsuste /võimaluste vahel valimine planeeringurühma arutus konsensuslikult ning ekspertidena tegutsesid planeeringu valmimisele kaasatud spetsialistid. Kõiki valla poolt tehtud valikuid (sh piirangud, kitsendused ja leevendavad meetmed) on hinnatud keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus ning veendunud nende põhjendatuses ja piisavuses. Kui valla poolt tehtud valik ei olnud piisav võimaliku negatiivse keskkonnamõju vältimiseks, on tegi ekspert ettepaneku muuta/täpsustada planeeringut ja need muutused on ka planeeringusse sisse viidud. Kui valla poolt soovitud valik oli seadusega kooskõlas ning piisav ebasoovitavate keskkonnamõjude võimalikult tõenäoliseks vältimiseks, loeti see optimaalseks lahenduseks, sest igasuguse muu lahenduse puhul on küll võib-olla teoreetiliselt võimalik saavutada veidi kõrgem ebasoovitavate keskkonnamõjude vältimise tõenäosus kuid kõrvalt peale surutud lahenduse praktiline realiseeritavus on alati oluliselt halvem, kui oma inimeste pakutud (neile mõistetav ja sisuliselt põhjendatud) lahendus ja see muudab reaalse piisavalt hea lahenduse kõrvale veel parema teoreetilise lahenduse otsimise ebamõistlikuks.

Olemasoleva elukeskkonna säilitamiseks ja parandamiseks on **üldplaneeringuga ette nähtud** mitmed **piirangud** (piirangute täpsed määrad kaaluti välja erinevate alternatiivide seast), mis on kajastatud seletuskirjas ja millest olulisemad on järgmised.

Hajaasustuses on minimaalseks krundi suuruseks maa-ala kruntideks jagamisel 1 ha (välja arvatud ehitusala eraldamiseks sihtotstarbega elumumaal 1 elumaja ehitamiseks), metsaaladel ja rohevõrgustiku aladel 1 ha. Ruudukujuliste kruntide puhul vastab krundi suurus 1 ha hoonestuste vahelisele keskmisele kaugusel 100 m. Nimetatud piirang (vähim võimalik, mitte keskmine ega tüüpiline) piirab hajaasustuses ebasoovitavat liigtiheda hoonestuse kujunemist.

Võru vallas asuvad kõrge boniteediga sh. toimiva kuivendusvõrguga põllumaad kuuluvad säilitamisele, Võru vallas on üheks prioriteediks roheline võrgustiku ning väärtuslike maastike säilitamine ning puhkeotstarbeline arendamine. Nimetatud piirang aitab kaasa traditsioonilise maakasutuse struktuuri säilimisele.

Väärtuslikele maastikele ja külamiljööga aladele ehitamisel tuleb vältida uute hoonete rajamist avanevate kaugvaadete ette, maakonnaplaneeringus toodud väärtuslikel maastikel tuleb säilitada kasvav mets. Rohelise võrgustiku aladel on väikseim ehitusõigust omav katastriüksus, kinnistu või krunt 1 ha. Viimase piiranguga välditakse alade liigset täisehitamist. Lisaks on väärtuslikele maastikele hoonete projekteerimisel välisviimistluses keelatud algseid matkivate materjalide kasutamine.

Väärtuslike maastike, haljasalade ning looduskooslusega alade piires asuvate looduskaitsealade ja hoiualade kaitse- ja kasutustingimusi reguleerivad kaitse- ja hoiualade kaitse-eeskirjad. Nimetatud piirang tuleneb seadusest ning on suunatud looduskaitseväärtuste tagamisele.

Väljaspool looduskaitse- ja hoiualasid asuvate väärtuslike maa-alade kohta seab üldplaneering järgmised üldised ehitus- ja kasutustingimused (mis on kaalutud erinevate alternatiivide seast):

metsa kasutamise eesmärkide fikseerimisel metsamajandamiskavas tuleb lisaks majandusliku tulu saamisele määrata eesmärgiks ka keskkonnaseisundi kaitsmine (*teadvustab omanikku metsa olulisusest loodusväärtusena ja elukeskkonna komponendina*).

metsa kasutamise viiside fikseerimisel metsamajandamise kavas tuleb lisaks muudele viisidele nimetada ka maastiku või selle erimi, mulla või vee kaitsmise, inimesele puhkamise, tervise parandamise ja sportimise võimaluste loomine; metsamarjade, seente, ravimtaimede varumine (*teadvustab omanikku metsa olulisusest loodusväärtusena ja elukeskkonna komponendina*).

tagada tuleb avatud maastike säilitamine (*eesmärk, selle saavutamisele on suunatud ehituslikud piirangud, mida käsitleti eespool*).

säilitada traditsioonilise maastikukasutuse struktuur (*eesmärk, selle saavutamisele on suunatud ehituslikud piirangud, mida käsitleti eespool, eesmärk omakorda on suunatud kvaliteetse elukeskkonna tagamisele*).

uushoonestamisele tuleb eelistada hoonete renoveerimist, uute hoonete projekteerimisel ja püstitamisel on keelatud algseid matkivate materjalide kasutamine; piirete valikul eelistada piirkonnale omaseid kujundus- ja ehitusvõtteid (*planeeringueesmärgi kvaliteetne elukeskkond täitmisele suunatud kitsendused*).

võimalusel säilitada algselt väljakujunenud teedevõrk.

Väljaspool alevikke ja üldplaneeringuga määratud tiheasustusalasid on detailplaneeringu

koostamine kohustuslik järgmistel juhtudel:

kui alale soovitakse ehitada kolmest ja enamast pereelamust koosnevat hoonete gruppi ja krundi suurus on alla 1 ha (*väldib liigset täisehitamist*).

kui kavandatakse uue kompaktse hoonestusala rajamist Võru maakonna teemaplaneeringuga „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnanähtused“ määratletud väärtuslikel kultuuri-, maastiku- ja külamiljööga alal (*kaitseb väärtuslikke maastikke*).

Detailplaneeringu koostamine on kohustuslik ka juhul kui põllu- ja metsamaade arendamisel elamupiirkondadeks kavatakse elamuid rajada nii, et kahe elamu vahelaugus jääb väiksemaks kui 100 m või elamule lisaks rajatakse samale krundile enam kui 5 abihoonet.

Kuidas piirangud (negatiivse) keskkonnamõju teket välistavad?

Tabel 2. Erinevate piirangute toime negatiivse keskkonnamõju vältimisel planeeringueesmärkide saavutamiseks (eksperthinnang skaalal – ei mõjuta – toetab – toetab oluliselt).

Eesmärk	Säilitada traditsioonilise maastikukasutuse struktuur.	Tagada avatud maastike säilitamine.	Tagada rohe- ja puhkealade ülevallalise võrgustiku toimimine	Tagada elukeskkonna kvaliteet
Hoonestustiheduse piirang minimaalse krundi suuruse järgi	Toetab	Toetab oluliselt	Ei mõjuta oluliselt	Toetab
Avatud vaadete kinniehitamise keeld	Toetab	Toetab oluliselt	Ei mõjuta oluliselt	Toetab oluliselt
Detailplaneeringu täpsustatud nõuded	Toetab oluliselt	Toetab oluliselt	Toetab	Toetab oluliselt
Piirangud välisviimistluses ja ehituslikud lahendused	Ei mõjuta oluliselt	Ei mõjuta oluliselt	Ei mõjuta oluliselt	Toetab oluliselt
Rohekoridore lõhkuv infrastruktuuride rajamine	Ei mõjuta oluliselt	Ei mõjuta oluliselt	Toetab oluliselt	Toetab
Keskkonnariskiga rajatiste keeld	Ei mõjuta oluliselt	Ei mõjuta oluliselt	Toetab oluliselt	Toetab oluliselt
Keskkonnanähtuste muutmise keeld rohevõrgustiku tugi aladel	Toetab	Ei mõjuta oluliselt	Toetab oluliselt	Toetab.

Täielikult ei välista võimalikke keskkonnamõjusid ükski piirang – väga rumala konkreetse otsuse puhul ei saa üldplaneeringu tasemel tehtud piirangud negatiivset keskkonnamõju päris välistada. Piirangute otstarve on viia ebasoovitavate keskkonnamõjude tekkimine võimalikult ebatõenäoliseks, mis piirangute mõistlikul rakendamisel ning terve mõistuse kasutamisel arendustegevuses väldibki ebasoovitavate keskkonnamõjude tekkimise.

Nimetatud piirangute järgimine aitab kaasa negatiivsete keskkonnamõjude vältimisel, soodustab soodsa elu- ja majanduskeskkonna säilimist ning samas jätab valla territooriumil arengu võimaluse.

Võru valla üldplaneeringu üheks ülesandeks on ühtse, katkematu ja hästi toimiva rohe-ja puhkealade võrgustiku arendamine vallas. Roheline võrgustik on ökoloogiline infrastruktuur, mis koosneb tugialadest ning neid ühendavatest koridoridest. Tugialadel asuvad olulised elupaigad ja kasvukohad ning koridorid võimaldavad liikuda erinevatel liikidel ühelt tugialalt teisele. Tugialadele on omane massiivsus, kompaktsus ja looduskaitseväärus, koridorid seovad omakorda tugialad tervikuks, tagades liikide leviku. Inimese poolt kavandatava tegevusega ei tohi ohustada roheline võrgustiku toimimist. Stabiilse roheline võrgustiku säilimiseks on oluline säilitada metsade massiivsus ning tagada väiksemate metsaribade sidusus. Kus võrgustiku sidusus puudus, on võrgustikku tugevdatud ja juurde tekitatud koridore nii metsaribade kui jõgede ja ojade abil mikrotasandil. Roheline võrgustik vallas koosneb valdavalt järgmistest komponentidest: riigi-ja erametsad, lammialad ja looduslikud niidud, ojade ja jõgede kaldaalad.

Rohe-ja puhkealade struktuur sisaldab riikliku ja maakondliku tähtsusega ja kohaliku tähtsusega tugialad, väärtuslikud maastikud ning rohelised koridorid.

Riiklikult ja maakondlikult tähtsad tugialad ja väärtuslikud maastikud paiknevad Vagula järve ja Meegomäe piirkonnas ning Haanja Looduspargi territooriumil. Riiklikult ja maakondlikult tähtsad nn maastikulised rohekoridorid kulgevad Vagula järve ja Timmase looduskaitseala vaheliselt alalt piki valla lõunaosa Haanja Looduspargis paikneva Kütioruni hõlmates enda alla ka Andsu järvede maastikukaitseala, Haanja ja Verijärve maastikukaitseala. Teine oluline rohekoridor kulgeb Vagula ja Tamula järvedest lähtuvalt piki Võhandu jõe orgu kuni valla idapiirini.

Võru valla tasandil paiknevad tugialad Võru linna ümbruses, mis moodustavad ühtlasi ka Võru linna roheline vööndi, Väimela ja Parksepa alevikus paiknevad üldkasutatavad pargid, ning Roosisaare puhkepiirkond. Samuti tuleb rõhutada esteetiliselt ja maastikuarhitektuuriliselt hinnatuimad ning suure puhkeväärtusega maastikke Kasaritsa, Tagaküla, Kärnamäe, Umbsaare, Mõrgi, Hannuse, Mõksi, Kolepi ja Verijärve külade piirkonnas. Väärtuslikeks maastikeks tuleb lugeda ka kõikide muude tiheasustusalade piires üldplaneeringuga määratud parkide ja haljasalade maad, millel on elukeskkonna kvaliteedi tagamisel vähemalt kahetine roll – tegemist on lokaalses kontekstis oluliste looduslike/looduslähedaste kooslustega, mis on elustiku säilimiseks olulised ning teiseks täidavad need pargid ja haljasalad puhkefunktsiooni (parandavad sotsiaalse elukeskkonna kvaliteeti) tiheasustusaladel elavate inimeste jaoks.

Rohelise võrgustiku elementidele seatavate üldtingimuste järgimine tagab rohe-ja puhkealade ülevallalise võrgustiku toimimise. Seatud tingimustega tuleb arvestada roheline võrgustiku alal koostatavate planeeringute, projektide ja maakasutuse puhul. Maakasutustingimused konkreetsetele aladele määratakse teemaplaneeringute, detailplaneeringute ja projektide tasandil. Haljasmaad (tuum-ja tugialad) tuleb liita haljasühendustega ja kergliikluse teedega (roheline koridoridega) kogu valda hõlmavaks ja nii maakonna, valla eri osade kui ka alevike tasandil hästi toimivaks rohe-ja puhkealade süsteemiks. Võru valla rohe-ja puhkealade süsteem on kavandatud füüsiliselt tajutava

võrgustikuna. Tuleb säilitada olemasolev rohe- ja puhkealade süsteem, tagada vajalikud ühendused elementide vahel, luues uusi või rekonstrueerides vanu haljasmaid või vähemalt tekitades visuaalseid seoseid nende vahel, samuti tagada tekkinud võrgustikule parem hooldus. Üldplaneeringus on kajastatud rohe- ja puhkealad ning neile kehtestatud mõistlikud piirangud. Rohelise võrgustiku toimimine on vajalik looduslike väärtuste säilitamiseks, looduskaitseks, sh bioloogilise mitmekesisuse kaitseks. Selline võrgustik võimaldab taime- ja loomaliikide rännet, tagab elupaigad, suurendab maastiku liigilist mitmekesisust toetavat võimet ja ökoloogilist stabiilsust, tugevdab ökosüsteemide vastupidavust inimtegevuse ja muudele negatiivsetele mõjudele ning võimaldab valla- ja linnaelanike alternatiivset liikumist ja mitmekesist puhkamist.

Rohelise võrgustiku säilitamise ühe eesmärgiks on üldplaneeringu kohaselt säilitada ja täiendada globaalset ja regionaalset rohevõrgustikku kohaliku tasandi elementidega.

Tuumaladel ja suurtel tugialadel on keelatud keskkonnatingimuste muutmine, eriti nende alade täisehitamine. Olemasolevatele ja kavandatud rohekoridoridele on reeglina vastunäidustatud infrastruktuuride rajamine nii, et haljastuse säilimine/rajamine koridori ei ole enam võimalik. Juhul, kui infrastruktuuri elementide rajamine on möödapäästmatu, tuleb rajatise asukoht valida eriti hoolikalt, vajadusel viia läbi keskkonnamõju hindamine ja leevendada võimalikku kaasnevat negatiivset keskkonnamõju (nt. rajada asendushaljastus lähiumbrusse). Rohelise võrgustikuga tuleb arvestada teede ja liinitrasside rajamisel ning tagada liikide rändeteedel ohutus liikluskorralduslike või tehniliste lahendustega. Metsamaade majandamisel lähtuda metsakorralduskavadest ning metsamajanduse heast tavast. Keelatud on kõrge keskkonnariskiga rajatiste rajamine rohevõrgustiku tuumik- ja tugialadele.

Looduskaitsealadena või -objektidena määratletud tuum- ja tugialade kasutustingimused määratakse nende kaitse-eeskirjades või kaitsekorralduskavades ning üldplaneering kohustab järgima vastavaid tingimusi.

Üldplaneeringuga ei nähta ette Võru valla territooriumil asuvate või sinna ulatuvate veekogude kalda ehituskeeluvööndi vähendamist ega suurendamist (ehituskeeluvöönd ei laiene Looduskaitseseaduse § 38 lg 5 nimetatud ehitiste projekteerimisele ja ehitamisele). Üldplaneering ei näe otseselt ette nimetatud ehitisi, seesuguste kavandamisel peab kohalik omavalitsus igakordselt kaaluma tegevuse või objekti rajamisega kaasnevaid mõjusid ning vajadusel algitama keskkonnamõju hindamise.

Üldplaneeringuga seatakse kalda-alade kasutamise- ja ehitustingimused – veekogude kalda-alal on kruntide maakasutuse prioriteetideks üldmaa, ühiskondlike hoonete maa, ärimaa (majutusettevõtted); kalda-alal kruntide piiride ja sihtotstarbe määramisel mitte anda maakasutuse sihtotstarbeks jäätmekäitlus- ja liiklusmaid; kalda-aladel tuleb ette näha juurdepääsuteid ja jalgtänavaid. Kalda-alade üldmaa sihtotstarbega maadele parklaid mitte rajada; kruntidele juurdepääsud ning hoonete teenindussissepääsud ja parkimised lahendada krundi maapoolisel alal. Üldplaneering loetleb kõik kitsendustega veekogud.

Üldplaneeringuga seatakse tingimused elamumaadele, puhke- ja virgestusalade olemasolu, tingimused sotsiaalmaale, sh lasteasutustele, tingimused kuritegevusriskide vähendamiseks, mille järgimine tagab soodsa sotsiaalmajandusliku elukeskkonna.

Nimetatud piirangud ja kitsendused on suunatud ebasoovitavate keskkonnamõjude vältimisele ning nende järgimisel Võru valla üldplaneeringu rakendamine olulisi ebasoovitavaid keskkonnamõjusid kaasa ei too.

Maavarade kaevandamisega kaasnevad võimalikud keskkonnamõjud.

Võru vallas leidub nii aluspõhjakiivimitega kui kvaternaarisetetega seotud maavarasid, maavaradest kaevandatakse praegu liiva, kruusa ja turvast.

Riiklikku registrisse ei ole kantud ühtegi üleriigilise tähtsusega maardlat Võru vallas, kohaliku tähtsusega maardlaid on 14, neist 5 liiva (ehitusliiva, osaliselt koos kruusaga), 2 kruusa, 4 turba ja 3 järvemuda maardlad. Enamik maardlaist on suhteliselt väikesed, suurim liivamaardla (Pugastu) on pindalaga 42 ha, ülejäänud paari ha piires. Turbamaardlad mõjutavad suuremat maa-ala – ühel juhul pea 4400 ha (Kerreti), teisel üle 1200 ha (Võru). Mõlemad suured turbamaardlad ulatuvad väljapoole Võru valla piire. Järvemuda tegelikult veel ei kaevandata (vt Tabel 5. Planeeringu seletuskirjas).

Maardlate eksploateerimisest tulenevad keskkonnamõjud:

Muutub maastik, ammendatud karjääride reljeef muutub, need on eeskätt seotud liiva ja kruusa kaevandamisega. Koos kaevandusloaga väljastatakse ka nõuded ala rekultiveerimiseks pärast kaevanduse ammendamist, mis peab tagama keskkonnamõju leevendamise.

Turba kaevandamiseks vajaliku kuivendamisega rikutakse soode toimimine ökosüsteemina, tekib ammendatud turbaväljade taastamise vajadus – iseenesest looduslik soo-ala ei taastu. Ammendatud turbaväljade taastamine on probleem mitmel pool. Kaevandamislubade väljaandmisel (kaevandamise planeerimisel) on oluline jälgida, et arvestatakse ka maardla kuivendamisega tekkivat laiemat kuivendavat efekti, mis muudab veerežiimi märksa ulatuslikumal alal kui kaevandusväli.

Järvemuda kaevandamise puhul on võimalik põhjasetetesse ladestunud toitainete (eeskätt P) vette levimise võimalus, millega tuleb kaevandmistehnoloogia puhul arvestada.

Üldplaneeringu realiseerimisega seotud kultuurilised ja sotsiaalsed mõjud ning mõjud inimese tervisele ja heaolule.

Kultuurilise ja sotsiaalse keskkonna seisukohalt on eriti oluline valla rahvastik.

Valla elanike üldarvust 5033 elab alevikes 2042 ehk 40,6%, valla 35 külas elab 2991 elanikku. Võru valla külade praegust elujõulisust maakonna teiste küladega võrreldes näitab olukord, et Võru vallas on ainult viis alla 20 elanikuga küla. Pensionieas (alates 63. eluaastast ja vanemad) on vallas 920 inimest ehk 18,3% elanike üldarvust – mehi 352, naisi 568.

Sündimus Võru valla rahvastiku arvu aastani 2012 oluliselt ei suurenda. Iive oli positiivne ainult 1998. aastal. Võru vallas sünnib aastas 40-45 last. Võru vallas sündis 2003.-2006. aastani 182, suri aga 268 inimest. Samas tuli inimesi Võru valda kuni 2007. aastani juurde, kuna noored pered asusid siia elama, vanemad kolisid laste või lapsed vanemate juurde, aiamaju hakati kasutama elumajadena, ka hoogustus individuaalehitus. Võru valla territooriumil paikneb kõikides Võrust väljuvates suundades kokku 1177 aianduskrunti. Aianduskruntide eeskujulik hooldamine ja korrashoid tagab Võru linna ümbritsetuse heakorrastatud haljasvööndiga. Viimastel aastatel on hoogustunud aianduskruntidel elamute ehitamine aastaringseks kasutamiseks. Sellega seonduvalt on oluliselt tõusnud vajadus infrastruktuuri arendamise järele eelnimetatud piirkondades. Tarvilik on teostada aiamajade elamuteks ümberehitamisega planeeringud endiste aianduskooperatiivide piirkondades (planeeringud peavad andma lahenduse ühisveevärgi, elektrivarustuse, teedevõrgu jne arenguks).

Individuaalehituse hoogustumine, eriti aga aiamajade ümberehitamine elamuteks võivad tekitada keskkonnamõjusid, kuna avaldavad survet ehitusalade laiendamiseks ja olemasolevate suvitusala kasutuse muutmiseks. Eespool käsitletud ehituslikud ja maa-alade ümberkruntimise piirangud on piisavad tasakaalustamiseks neid mõjusid.

Võru valla 2875-st tööealistest inimesest on 52 töötute või töötajate nimekirjas. Vastavalt Eesti üldisele majandustõusule on tööpuudus oluliselt vähenenud, mis mõjub sotsiaalsele keskkonnale positiivselt. Üldplaneering ja valla arengukava ei näe ette töökohtade kaotamist, mõlemad toetavad majandustegevuse arendamise võimalusi, mis on sotsiaalse keskkonna arengule positiivne.

Võru valda läbivad kõik Võrru suubuvad ja väljuvad maanteed. Enamikul nendest maanteedest kurseerivad reisijateveo autobussid võimaldavad Võru valla elanikele ühenduse eelkõige maakonna keskuse, naabervaldade, teiste maakondade ja linnadega, lapsi sõidutab koolibuss. Valla elanikele muutuvad linnas pakutavad teenused kättesaadavamaks. Lisaks ühendavad valla suurimaid haldusüksusi (alevikke) linnaliinibussid, mis samuti on soodsad mõnede Võru valla külade elanikele. Teenuste kättesaadavusele mõjub Võru valla paiknemine rõngasvallana ümber Võru linna positiivselt.

Võru valla arengukava peamised eesmärgid on seotud sotsiaalse ja kultuurilise keskkonnaga - koolieelsete lasteasutuste kaasajastamine, nende majandusliku olukorra parandamine, üldhariduskoolide igakülgne arendamine, tingimuste loomine vallaelanike kultuuriliste vajaduste rahuldamiseks, spordiga tegelemiseks, vaba aja veetmiseks. Üldplaneering käsitleb kõiki nimetatud valdkondi. Üldplaneeringuga kavandatud ühiskondlike hoonete maad on esitatud kaardil "Maa- ja veealade üldised kasutamise- ja ehitustingimused" ning alevike tsoneerimiskavadel, ühiskondlike hoonete maa-alal on keelatud muude kasutustotstarbega hoonete projekteerimine ja püstitamine. Üldplaneeringuga on säilitatud ja edasi arendatavad maa-alad kolmele koolieelsele lasteasutusele ja kahele koolile. Nimetatud alad katavad valla vajaduse. Üldplaneeringuga on ette nähtud Võrumaa Kutsehariduskeskuse maade osaline munitsipaliseerimine ja asendusmaade eraldamine kutsehariduse paremaks korraldamiseks.

Üldplaneeringuga säilitatakse olemasolevad kultuuriasutused ja spordi siserajatised. Samuti on üldplaneeringuga ette nähtud Parksepa Keskkooli ja Puiga Põhikooli välisrajatiste väljaehitamine, Parksepa suusaraja, Kubja rolleriraja ja Andsumäe suusahüppemäe rekonstrueerimine ja kergliiklusteede väljaehitamine ning reserveeritakse maa-ala Kose aleviku mängu- ja spordiväljakute rajamiseks. Olemasolev Väimela staadion ja väljaehitatud kergliiklusteed ning Kubja- Haanja suusarada säilitatakse olemasolevas asukohas ja mahus. Üldplaneeringuga seatakse tingimus, kus alevikes tuleb elamupiirkondade laiendamisel ette näha vabaõhu laste- ja spordiväljakute ehitamine. Planeeringuga nähakse ette ka supluskohad pikaajalise väljaarendamise eesmärgid.

Alternatiivsete kergliiklusteede arengut toetab ka rohevõrgustiku areng. Planeeringu realiseerimine ei tekita sotsiaalse ja kultuurilise keskkonnas negatiivseid mõjusid.

Planeeringus on kajastatud ka kuritegevust ennetavad meetmed, mis on sotsiaalse keskkonna seisukohalt positiivne.

Majanduskeskkond.

Seisuga 01.01.2007 oli Võru valla territooriumil äriregistrisse kantud 331 ettevõtjat ning 78 mittetulundusühingut. Ettevõtlus on koondunud peamiselt alevikesse. Puidutöötlemisettevõtted asuvad Puigal, Umbsaares, Kosel, Käätsol ja Väimelas. Põllumajandus on rohkem arenenud Võru valla põhjapoolsetel aladel, kus tegutsevad

Väimela POÜ ja Jaagumäe talu. Üldplaneeringuga on ette nähtud majandustegevuseks vajalike maade säilimine ning mõistlikud kasutustingimused neile.

7. Erinevate mõjude omavahelised seosed ja piiriülene keskkonnamõju.

Erinevatel mõjudel negatiivseid sünergilisi toimeid ette näha ei ole.

Piiriülest keskkonnamõju ette näha ei ole.

8. Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasneva olulise negatiivse keskkonnamõju vältimiseks ja leevendamiseks kavandatud meetmed.

Võru valla üldplaneeringu realiseerimisega keskkonnale olulist negatiivset keskkonnamõju ei avaldata.

Leevendava meetmena on üldplaneeringuga sätestatud rida kitsendusi ja piiranguid, mille järgmine on oluline negatiivsete keskkonnamõjude ärahoidmiseks.

Olulisemad kitsendused on nimetatud käesoleva aruande eelnevates peatükkides.

9. Strateegilise planeerimisdokumendi koostamisel käsitletud alternatiivsete arengustsenaariumide valik.

Üldplaneeringu null-alternatiiv on üldplaneeringu tegemata jätmine, mis oleks vastuolus Planeerimisestaduse ja seda täpsustavate juriidiliste aktidega, mistõttu seda alternatiivi tõsiselt ei kaalutud. Sisuliselt tähendaks üldplaneeringu tegemata jätmine ka üldplaneeringu tegemise (sh avalike arutelude) käigus peetud läbirääkimiste ärajäämist ning omasoodu toimuvaid arengulisi protsesse, mis kokkuvõttes oleksid ohtlikud looduseskeskkonnale (nt võimalikud ehitustegevuse surved kaitsealustel maadel või nende lähikonnas, tasakaalulise üldpildi puudumine detailplaneeringute lähteülesannete formuleerimisel ning sellest tulenev võimalik oht väärtuslikele maastikele), sotsiaalsele elukeskkonnale (maanteearengukoridori maakasutus sellest tuleneda võivate konfliktidega).

Üldplaneeringu põhialternatiiv oli konservatiivne ja jätkusuutlik olemasolevast asutusest ning traditsioonilisest maalisest eluviisist lähtuva ja vallas reaalset eksisteerivaid arengumootoreid arvestava elukeskkonna loomine, mida väljendavad üldplaneeringu ruumilise arengu põhimõtted (vt ptk. 1).

Teine võimalik alternatiiv oluks radikaalsemate muutuste kavandamine, mis tähendaks üksikutes piirkondades olulisi elukeskkonna muutusi ja valla kui terviku arengus juhuslikkuse suuremat osakaalu (juhul kui ei arvestata reaalseid arengumootoreid, hakkavad realiseeruma üksikud elemendid ning tervikpildi tasakaalustatus satub ohtu, konkreetsete piiravate reeglite puudumisel satub ohtu detailplaneeringute tasakaalustatus jne). Suure tõenäosusega hakkab taoline alternatiiv suuremal või vähemal määral lähenema null-alternatiivile ehk planeeringu puudumisele.

Oluline alternatiivide kaalumise on tehtud põhialternatiivi raamides üksikute piirkondade, maakasutuste ja teemade konkreetsel lahendamisel (kas uus elamupiirkond või mitte, millistes piirides, missuguste piirangutega, millised peaksid olema piirangud väärtuslikel maastikel, asulates ja muudel aladel ehitamisel, erinevad lahendused teekoridoridele, erinevad lahendused kohaliku tähtsusega rohelise võrgustiku aladele täiendamaks maakonnaplaneeringuga kavandatud rohealadid), kus kombinatsioonide koguarv on väga suur. Kõigi konkreetsete otsuste langetamise juures kaaluti ka selle mõju üldisele planeeringu tasakaalu säilimisele.

10. Parim alternatiivse arengustsenaariumi leidmise viis.

Põhialternatiivi valik (vt üldplaneeringu ruumilise arengu põhimõtted (ptk. 1)) lähtus poliitilisest otsusest, mille taustaks on reaalsete arenguvõimaluste arvestamine ja toimuvate positiivsete protsesside toetamine.

Parima alternatiivi leidmise viis oli konsensusele jõudmine planeeringu töörühmas kaasatud spetsialistide (Valla asjaomased töötajad, planeerija, keskkonnamõtjude hindaja) ning huvipoolte esindajatega ja avaliku huviga. Olulisemate planeerimisotsuste ja alternatiivide kaalumise koosolekute protokollid on lisatud käesolevale aruandele.

Iga konkreetsete otsuse puhul oli parima alternatiivi leidmise peamiseks viisiks probleemi igakülgne analüüs planeeringu osaliste läbirääkimiste käigus, kusjuures läbirääkimiste aluseks ja kontrolliks kaasati vajadusel eksperthinnangud (otsuste vastavus seadustele, keskkonnoaohutus, erinevate osapoolte (Maanteeamet, Sotsiaalministeerium, Päästeteenistus, Maavalitsus, Keskkonnateenistus jne) (poolt esindatavate) huvide arvestamine. Alternatiivide keskkonnamõtjude analüüsimise ning võimalike ohtlike keskkonnamõtjude vältimise seisukohalt on taoline samm-sammuline lähenemine igati õigustatud, keskkonnamõtjude seisukohalt on konservatiivne ja olemasolevat respektiiv ning säilitav alternatiiv ka parim kui vähima keskkonnamõtjuga lahendus.

Alternatiivide valiku ja eelistuste kohta vt ka ptk 3.

11. Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasneva keskkonnamõtjude strateegilise hindamise korraldamine ja avalikkuse kaasamine.

Võru valla üldplaneeringuga kaasneva keskkonnamõtjude strateegilise hindamise algatas Võru Vallavolikogu oma otsusega nr 52 10.05.2006.a.

Samal ajal oli üldplaneeringu eskiislahendus juba avalikustamisel (25. aprill 2006 – 25. mai 2006).

Avalikkuse kaasamine keskkonnamõtjude strateegilisse hindamisse toimus vastavalt seadusele. Võru valla üldplaneeringu keskkonnamõtjude strateegilise hindamise programm oli avalikul väljapanekul 22. detsembrist 2006 kuni 10. jaanuarini 2007. Programmiga oli võimalik tutvuda Võru Vallavalitsuses tuba nr 5 (Võrumõisa tee 4a 65511 Võru) ja Võru valla koduleheküljel. Avaliku väljapaneku käigus ja selle järel laekunud kirjalikud ettepanekud programmi täpsustamiseks koos täpsustatud programmiga on toodud aruande lisas 1.

Neljapäeval, **12. jaanuaril 2007. a. kell 15.30 toimus Võru vallamajas** (Võrumõisa tee 4a Võru) Võru valla üldplaneeringu keskkonnamõtjude strateegilise hindamise programmi avalik arutelu (protokoll lisatud aruandele – lisa 1). Kõiki esitatud ettepanekuid arvestati programmi täpsustamisel.

Keskkonnamõtjude strateegiline hindamine toimus koostöös planeerija ning Võru Vallavalitsusega planeeringu valmimise käigus, hinnati pakutud planeeringulahendusi ning võimalikke alternatiive.

Keskkonnamõtjude strateegilise hindamise aruanne oli avalikul väljapanekul septembris – oktoobris 2007, millele järgnes avalik arutelu (**5. novembril 2007 kell 10.00 Võru vallamajas**, protokoll lisatud käesolevale aruandele, lisa 2). Arutelu järel toimus aruande täpsustamine arutelu käigus esitatud ettepanekute kaalumise ja arvestamise läbi. Sisulisi märkusi aruande täpsustamiseks esitas Võrumaa keskkonnateenistus, kõiki nimetatud ettepanekuid on aruande täpsustamisel arvestatud.

Osalemine parima planeeringualternatiivi leidmisel ja lahenduste valiku mõjutamisel on planeerimisdokumendi võimaliku keskkonnamõju vähendamiseks ratsionaalseim viis.

12. Raskused, mis ilmnesh keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande koostamisel.

Raskusi ei ilmnenu. Planeeringu arutelude ja sellega seotud keskkonnamõjude hindamise seisukohalt keerulisimad olid olukorrad, kus planeeringus tuli arvestada vallast sõltumatute arengukavadega.

13. Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasneva olulise keskkonnamõju seireks kavandatud meetmed ja mõõdetavad indikaatorid.

1. Planeeringu rakendamisel tuleb tagada väärtuslike maastike ning rohevõrgustiku alade säilimine ning üldplaneeringuga kehtestatud normidest (planeeritavate kruntide suurus, hoonete vahekaugused jne) kinnipidamine.

2. Tagada tuleb kaitsealuste liikide kaitse, kaitsealuste taimede kasvukohtade läheduses toimuvate arendustegevuste juures tuleb kasutada liigiekspertide abi, et vältida kaitsealuste liikide hävitamist ja kasvutingimuste muutust selliselt, et ei ole tagatud keskkonna soodne seisund liikide säilimiseks. Vajadusel tuleb teostada seiret, et hinnata arendustegevuse mõju keskkonnaseisundile.

Kokkuvõte.

Võru valla üldplaneeringu eesmärk on luua eeldused valla ruumilise keskkonna tasakaalustatud ja säästvaks arenguks, inimeste sotsiaal-kultuuriliste vajaduste rahuldamiseks, soodsa majanduskeskkonna kujunemiseks ning Võru valla ja selle lähialade tasakaalustatud ning terviklikuks arenguks. Üldplaneeringuga määratakse valla ruumilised arengusuunad, täpsustatakse maakasutust ja ehitusreegleid, seatakse tingimused, kuidas suunatakse vallas maakasutust ja ehitustegevust. Üldplaneeringu koostamise käigus on kaalutlemise ja mõjude hindamise tulemusena leitud parimad lahendused säästvaks ja tasakaalustatud arenguks.

Võru valla üldplaneeringu alternatiividena käsitleti keskkonnamõju strateegilise hindamise juures võimalikke erinevaid lahendusi olulistes üksikküsimustes, põhialternatiiviks iga konkreetse valdkonna juures kujunes reeglina mingitest lähtekohtadest ja vajadustest tulenev optimaalne lahend ning sellega võrreldavate alternatiivide hulga (mis on põhimõtteliselt avatud hulk kõikvõimalikke lahendeid) moodustasid optimaalsest erinevad võimalikud otsustused, milliseid kaaluti võrdlevalt põhialternatiiviks olevaga. Seega on alternatiivide võrdlemisel üldplaneeringus oluline pigem küsimuse lahendamise põhimõte kui konkreetne lahendus ja optimaalse põhialternatiiviga võrreldavad alternatiivid oleksid optimaalsest erinevate põhimõtete järgimine või põhimõtte puudumine üldse.

Välja võib tuua järgmised olulisemad valdkonnad, millistes lahenduse põhimõtteid keskkonnamõju strateegilise hindamise juures kaaluti (st kaaluti erinevaid alternatiivseid lahendusi ning leiti osapooli rahuldav sobilikem ja keskkonnaohutu alternatiiv, milline on ka valdkonna juures nimetatud):

I üldine lähenemine: põhialternatiiv traditsioonilise maaelule iseloomuliku keskkonna säilitamine valla arenguks vajalike eelduste loomisega.

II Maastike ja asustusstruktuuri tagamine: maa- ja veealade üldiste kasutustingimuste määramine ning sobilike kitsenduste seadmine, tiheasustusalade valik, asustustiheduse reguleerimine (asutusüksuse minimaalse suuruse kehtestamisega) väärtuslikel maastikel.

III Kaitsealuste alade/objektide ja rohelise võrgustiku säilimine. Põhialternatiiviks kujunes kaitsealuste objektide säilimise tagamine ning rohelise võrgustiku terviklikkuse, sidususe ning võrgustiku toimimiseks piisavate tuumikalade säilimine.

Olemasoleva elukeskkonna säilitamiseks ja parandamiseks on **üldplaneeringuga ette nähtud mitmed piirangud.**

Hajaasustuses on minimaalseks krundi suuruseks maa-ala kruntideks jagamisel 1 ha (välja arvatud ehitusala eraldamiseks sihtotstarbega elumumaal 1 elumaja ehitamiseks), metsaaladel ja rohevõrgustiku aladel 1 ha.

Väärtuslikele maastikele ja külamiljööga aladele ehitamisel tuleb vältida uute hoonete rajamist avanevate kaugvaadete ette; maakonnaplaneeringus toodud väärtuslikel maastikel tuleb säilitada kasvav mets; rohelise võrgustiku aladel on väikseim ehitusõigust omav katastriüksus, kinnistu või krunt 1 ha.

Rohelise võrgustiku säilitamise ühe eesmärgiks on üldplaneeringu kohaselt säilitada ja täiendada globaalset ja regionaalset rohevõrgustikku kohaliku tasandi elementidega. Looduskaitsealadena või -objektidena määratletud tuum- ja tugialade kasutustingimused määratakse nende kaitse-eeskirjades või kaitsekorralduskavades ning üldplaneering kohustab järgima vastavaid tingimusi.

Üldplaneeringuga ei nähta ette Võru valla territooriumil asuvate või sinna ulatuvate veekogude kalda ehituskeeluvööndi vähendamist ega suurendamist. Üldplaneeringuga seatakse kalda-alade kasutamise- ja ehitustingimused

Üldplaneeringuga ei tehta ettepanekuid looduskaitsealuste üksikobjektide kaitsereežiimi täpsustamiseks, muutmiseks või lõpetamiseks ega täiendavate üksikobjektide kaitse alla võtmiseks. Üldplaneeringuga ei tehta ettepanekuid vallas asuvate kinnismälestiste kaitse lõpetamiseks ega täiendavate kultuuriväärtusega objektide kaitse alla võtmiseks.

Piiriülest keskkonnamõju ette näha ei ole.

Planeeringu elluviimine järgides seatud kitsendusi endaga olulisi keskkonnaprobleeme kaasa ei too.

Lisa 1. Keskkonnamõju strateegilise hindamise programm ja selle avaliku arutelu protokoll.

Lisatud käesoleva dokumendi lõppu

Lisa 2. Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avaliku arutelu protokoll.

Lisatud käesoleva dokumendi lõppu

Lisa 3. Asutuste ja isikute ettepanekud, vastuväited ja küsimused ning ülevaade nende arvestamisest või arvestamata jätmise põhjendustest.

Lisatud käesoleva dokumendi lõppu.

Strateegilise keskkonnamõju hindamise programm

Võru valla üldplaneering.

Kavandatava tegevuse eesmärk.

Valla üldplaneering, maa-alade kasutusotstarvete seadmine, keskkonnatingimuste ja muude piirangute püstitamine vastavalt Planeerimiseaduses sätestatule.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise ulatus

Võru valla territoorium. Lähiumbruse osas sellega piirnevate Võrumaa ja Põlvamaa naabervaldade ala ning Võru linn.

Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju, sealhulgas mõju inimese tervisele, piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkuse ja võimaliku mõju Natura 2000 võrgustiku alale

Võru valla üldplaneeringuga kujundatakse valla ruumilise arengu põhimõtted; hinnatakse kavandatava ruumilise arenguga kaasneda võivad majanduslikud, sotsiaalsed ja kultuurilised mõjud, selahulga mõjud inimese heaolule ja tervisele ning looduskeskkonnale avalduvad mõjud ning selle alusel seatakse säästva ja tasakaalustatud ruumilise arengu tingimused; määratakse maa- ja veealadele üldised kasutamise- ja ehitustingimused; määratakse detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud; määratakse maareformi seaduse tähenduses tiheasustusega alad; määratakse miljööväärtuslikud hoonestusalad, väärtuslikud põllumaad, pargid, haljasalad, maastikud, maastiku üksikelemendid ja looduskooslused ning seatakse nende kaitse- ja kasutamistingimuste seadmine; seatakse roheline võrgustiku toimimist tagavad tingimused; määratakse teede ja tänavate, raudteede, sadamate ja lennuväljade asukoha ning liikluskorralduse üldised põhimõtted; hinnatakse planeeringu mõju liiklusohutusele analüüsitakse võimalusi liikluskeskkonna parandamiseks; määratakse vajaduse korral eraõigusliku isiku maal asuv tee avalikult kasutatavaks teeks (teeseaduses sätestatud korras); määratakse põhiliste tehnovõrkude trasside ja tehnorajatiste asukohad; määratakse reoveekogumisalade piirid ja hinnatakse põhjavee kaitse, pinnaveekogude seisundit ja nende reostusohu; määratakse puhke- ja virgestusalad; täpsustakse ranna ja kalda piiranguvööndid ning ehituskeeluvööndid looduskaitseaduses sätestatud korras; vajaduse korral tehakse ettepanekud kaitse alla võetud maa-alade ja üksikobjektide kaitsereežiimi täpsustamiseks, muutmiseks või lõpetamiseks; vajaduse korral tehakse ettepanekud maa-alade ja üksikobjektide kaitse alla võtmiseks; määratakse vajaduse korral riigikaitse otstarbega maa-alad ning täpsustatakse maakonnaplaneeringus määratud riigikaitse otstarbega maa-alade piirid, hinnatakse nende mõju piirkonna elanikele, nende sotsiaalsele ja majanduslikule keskkonnale ja kogu valla arengule tervikuna ning pakutakse vajadusel välja leevendavad meetmed;

nimetatakse ära valla territooriumil asuvad maavarade leiukohad ja hinnatakse nende kaevandamisega kaasnevaid võimalikke mõjusid, käsitletakse jäätmemajandust ja sellega kaasnevaid probleeme ning nimetatakse ära olulisemad valla territooriumil paiknevad ruumilise mõjuga objektid.

Üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus hinnatakse ja võrreldakse erinevaid arengualternatiive (sh nullalternatiiv ehk planeering jäetakse realiseerimata) ning tuuakse välja seosed teiste arengukavade ja planeeringutega.

Üldplaneering võib põhjendatud vajaduse korral sisaldada kehtestatud maakonnaplaneeringu muutmise ettepanekuid.

Hüpotees, mida keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus kontrollitakse ja millele vastavalt planeeringulahendusi soovitatakse korrigeerida, on et üldplaneering on kavandatud nii, et ohtlikke keskkonnamõjusid see endaga kaasa ei too, kaitsealuseid alasid ega NATURA 2000 objekte ohtu ei sea, ohtlikku mõju inimeste tervisele planeeringu realiseerimisega ei kaasne.

Piiriülest keskkonnamõju ette näha ei ole.

Isikud ja asutused, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle strateegilise planeerimisdokumendi vastu

Võru valla elanikud, Võru valla territooriumil tegutsevad sotsiaal- ja kultuuriasutused, Võru valla territooriumil tegutsevad ettevõtted, Võru Vallavalitsus ja Volikogu, Võrumaa keskkonnateenistus (sh ka kui Võru valla territooriumil paiknevate kaitsealade, kaitsealuste üksikobjektide, püsielupaikade ja NATURA 2000 objektide valitseja), Riikliku Looduskaitsekeskuse Põlva – Valga – Võru regioon, Eesti Keskkonnaühenduste Koda, Lõuna-Eesti Päästkeskus, Maanteeamet, Eesti Raudtee, Võru Maavalitsus, Keskkonnaministeerium, Kultuuriministeerium, Sotsiaalministeerium, Kaitseministeerium, kaitsevägi.

Elanike huvi on seotud elamistingimustega vallas, valla territooriumil tegutsevate asutuste ja ettevõtjate huvi elamis- ja tegutsemistingimustega samas, Keskkonnateenistuse ja Looduskaitsekeskuse huvi valla territooriumil paiknevate kaitstavate loodusobjektidega.

Maanteeameti huvisfääri jäävad valda läbivad riiklikud maanteed, Eesti Raudtee huvi on seotud valda läbiva raudteega, Päästeteenistuse huvisfääri jääb ligipääsetavus vajalikele objektidele, Keskkonnaministeeriumi ja Kultuuriministeeriumi (võimalik) huvi puudutab maakasutuse võimalikke muudatusi ning kultuurimälestiste säilimist, sotsiaalministeeriumi (võimalik) huvi sotsiaalse elukeskkonna muutusi. Kõigi nimetatud isikute ja asutuste huvid täpsustatakse programmi avaliku välja paneku perioodil ning avaliku arutelu käigus.

Isikud ja asutused, kellelt on küsitud seisukohta KSH programmi kohta

Programmi sisu osas küsiti seisukohta Sotsiaalministeeriumilt, Kultuuriministeeriumilt, Keskkonnaministeeriumilt, Võrumaa keskkonnateenistusest (sh ka kui Võru valla territooriumil paiknevate kaitsealade, kaitsealuste üksikobjektide, püsielupaikade ja NATURA 2000 objektide valitseja), Võru Vallavalitsuselt, Riikliku Looduskaitsekeskuse Põlva – Valga – Võru regioonilt, Eesti Keskkonnaühenduste Kojalt.

Seisukoha esitasid ja ettepanekuid tegid Võrumaa Keskkonnateenistus, Võru Vallavalitsus ja Sotsiaalministeerium.

Kõik kirjad on lisatud käesoleva programmi lissasse, kõiki ettepanekuid programmi täiendamiseks on arvestatud.

Peale nimetatute esitas oma seisukohad ka Maanteeamet (kiri samuti lissas), kelle ettepanekud on samuti täielikult arvestatud.

Keskkonnamõju hindamisel kasutatav hindamismetoodika.

Juriidiline analüüs seaduste ja maa-alade, sh looduskaitseobjektid ja NATURA 2000 alad, kasutust reguleerivate EL direktiivide ja kehtivate planeeringute (maakonnaplaneering, võimalikud kaitsealade planeeringud/arengukavad/kaitsekorralduskavad jmt) osas.

Ökoloogiline analüüs kaitseväärtusega elupaikade ja neile avalduvate keskkonnamõjude hindamiseks.

Sotsiaal-majandusliku keskkonna analüüs.

Kõigi analüüside puhul kasutatakse nimekirja meetodit, mis toob välja keskkonnale mõju avaldavad tegurid ning hindamismaatriksi meetodit, mis võimaldab eksperthinnangu meetodil hinnata erinevate tegurite keskkonnamõju intensiivsust, tegurite võimalikke koosmõjusid ning võrrelda alternatiive.

Kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimaluste keskkonnamõju hindamise ning selle tulemuste avalikustamise ajakava.

Tegevused keskkonnamõju hindamisel.

Tutvumine taotletava tegevuse ning taustamaterjalidega.

Materjalide ja pakutud lahenduste/alternatiivide analüüs keskkonna, loodusliku mitmekesisuse ja looduskaitse, sh NATURA 2000 objektide kaitse korraldamise, veekogude ja maastike kaitse, ning sotsiaalmajandusliku elukeskkonna osas.

Arutelu taotleja/arendaja, planeeringu koostaja ning keskkonnateenistusega.

Strateegilise keskkonnamõjude hindamise aruande koostamine ja keskkonnatingimuste seadmine.

Osalemine keskkonnamõju hindamise (programmi, aruande ja vajadusel muude dokumentide) avalikul arutelul ning tehtavate muudatusettepanekute võimaliku keskkonnamõju hindamine.

Ajakava.

Keskkonnamõjude hindamise protsess toimub sünkroonselt planeeringu koostamise, kooskõlastamise, avalikustamise ja kehtestamisega. Strateegilise keskkonnamõju hindamise toimingud on:

Keskkonnamõju hindamise programmi koostamine ja esmane keskkonnamõju strateegiline hindamine. Keskkonnamõju hindamise programmi esitamine planeerimisdokumendi koostajale ja Vallavalitsusele avaliku väljapaneku korraldamiseks. Detsember 2006.

KSH esmase hindamise tulemuste esitamine planeeringu autoritele ja vallavalitsusele. KSH programmi avalik väljapanek (vähemalt 14 päeva) Detsember 2006 - Jaanuar 2007

KSH programmi avalik arutelu. Avalikul väljapanekul ja arutelul tehtud ettepanekute analüüs. Jaanuar 2007.

Keskkonnamõju strateegiline hindamine ja aruande esimese versiooni koostamine. Veebruar – Mai 2007.

Esialgse KSH aruande esitamine planeeringu autorile ja Vallavalitsusele. Mai – Juuni 2007.

Probleemide ja lahenduste arutelu. Keskkonnamõjude hindamise kooskõlastamiseks esitatava aruande koostamine. Juuni 2007.

KSH aruande täiendamine kooskõlastamise käigus tekkinud vajalike parandustega. Mai- Juuni 2007.

KSH aruande avalik väljapanek (vähemalt 21 päeva). Juuni 2007.

Avalik arutelu. Juuni 2007.

Avaliku arutelu käigus tehtud ettepanekute analüüs ning KSH aruande täiendamine.
Juuni 2007.

KSH lõplik vormistamine. Juuni 2007.

Andmed strateegilise planeerimisdokumendi koostaja kohta ning eksperdi nimi.

Strateegilise planeerimisdokumendi koostaja:

OÜ Ehitusnõunik

reg nr 11139633

kontakt: Kaido Kullamaa

kaido.kullamaa@mail.ee

Keskkonnamõju strateegilise hindamise ekspert

Tõnu Oja. Sepavälja 39, Tartu 50115, 5037049, tonu.oja@ut.ee

Võru valla üldplaneeringu keskkonnamõtjude strateegilise hindamise programmi avalik arutelu protokoll

11.jaanuar 2007.a. algusega kell 15.30
Võru Vallavalitsuse saalis

Avalikul arutelul osales 14 inimest. Osalejad on lisatud protokollile vt. Lisa 1 Registreerimisleht

Avaliku arutelu avast arendusnõunik Inge Vill, kes tutvustas kohalviibijaid, planeeringu ja KSH programmi koostajaid ning planeeringu hetkeseisu.

Kaido Kullamaa tutvustas hetkel planeeringu koostamise protsessi ning selle seost keskkonnamõtjude hindamise protsessiga.

Tõnu Oja (keskkonnamõtjude strateegilise hindamise ekspert) tutvustas tema poolt koostatud programmi ülehitust, käsitletavaid teemasid ning edaspidist tööde kulgu. Seejärel tutvustas Tõnu Oja KSH programmi avalikustamise käigus laekunud ettepanekuid. Avalikustamine toimus 22.detsembrist 2006.a. kuni 10.jaanuarini 2007.a. mille vältel oli kõigil võimalik esitada omapoolseid ettepanekuid programmi täiendamise osas. Võru Vallavalitsusele laekus 3 ettepanekut programmi kohta. (Võrumaa Keskkonnateenistusest, Maanteeametilt ning Võru Vallavalitsuse täiendus programmile). Lasva Vallavalitsus teatas kirjalikult, et neil puuduvad vastuväited programmi kohta.

Georg Ruuda: Kas laekunud ettepanekud suurendavad oluliselt keskkonnamõtjude hindamise töömahtu?

Tõnu Oja: Ei suurenda, kuna nimetatud teemad on niigi käsitletavad keskkonnamõtjude hindamise juures.

Kaido Kullamaa: Mis ajaks peaks olema suletud Räpo prügila?

Georg Ruuda: Räpo prügila peaks olema suletud 2009.a., hetkel kogub vald selleks vahendeid iga ladustatava prügitonni pealt. Kuid prügila sulgemine on küsitav, kuna hetkel pole kindel uue prügila asukoht.

Tiiu Kutti: Tähelepanu peaks kindlasti pöörama asjaolule, et Tsiatsungõlmaa laskeväli asub maakonnaplaneeringu kohaselt väärtsulikul maastikul ning rohevõrgustiku alal. Samuti peaks käsitlema Võru linna kalmistu laiendamise teemat ja sellega seonduvaid mõjusid.

Tõnu Oja: Laekunud ettepanekuid kindlasti arvestatakse KSH koostamisel. Ajakavas on ettenähtud, et programmi kinnitab Võrumaa Keskkonnateenistus. Üldplaneering koos keskkonnamõtjude hindamise aruandega tuleb Võrumaa Keskkonnateenistusele esitada kooskõlastamiseks koos.

Georg Ruuda: Vastseliina valla üldplaneeringu kooskõlastamise käigus ilmnes probleem, et Lõuna-Eesti Päästkeskus nõudis riskianalüüsi olemasolu? Kas see nõudmine on jätkuvalt jõus?

Imre Tambets: Seda nõudmist on muudetud ja nüüd saab öelda, et kindlasti oli see ennatlik nõudmine, kuna kõik päästkeskused tõlgendavad seadust erinevalt. Seega pole riskianalüüs üldplaneeringu kooskõlastamiseks vajalik.

Tõnu Oja: Tartu vallas nõuti ka tuletõrje veevõtukohtade pealekandmist üldplaneeringusse. Arvan, et see nõudmine on liiga detailne üldplaneering jaoks.

Tõnu Laos: Looduskaitsele on oma objektid kaardistatud. Kas poleks mõistlik, kui ka päästematil oleksid oma objektid kaardistatud?

Kaido Kullamaa: Pigem arvan, et küsima peaks, kas valla on rajatud oma päästeobjektid?

Georg Ruuda: Nimetatud rajatistega on probleem suur. Varasematel aegadel rajatud pumbajaamades pole isegi nii võimsaid pumпасid, mis suudaksid tagada sellise surve, nagu nõutud.

Tõnu Oja: Kindlasti käsitleb keskkonnamõtjude hindamise aruanne neid teemasid ja alasid, kus detailplaneeringu käigus on täiendavalt vajalik hinnata tegevusega kaasnevaid keskkonnamõtjuseid.

Ain Konsap: Kas hetkel on olemas dokument, mis kirjeldab, mida hakatakse Tsiatsungõlmaal tulevikus tegema?

Tanel Lepp: Selle ala kohta on koostatud lähteülesanne, kus on detailselt kirjeldatud, mis tegevusi planeeritakse eelnimetatud alal.

Ain Konsap: Teen ettepaneku täiendada programmi huvitatud isikute poolt Kaitseministeeriumiga.

Tõnu Oja: Arvestame tehtud ettepanekuga.

Tiiu Kutti: Kas KSH aruanne käsitleb ka tihe-ja hajaasustuse soovitavaid krundi suurusi ning kas KSH- s seda hinnatakse?

Tõnu Oja: See on üks teemasid, mida kindlasti käsitletakse KSH aruandes. Üks võimalus on hinnata ka hoonetevahelisi kaugusi ja nii reguleerida ehitustegevust hajaasustuses. Näiteks võiks olla hajaasutuses hoonete vaheline kaugus 100, väärtuslikel maastikel 250m. Kindlasti on krundi suurus 0,4 ha hajaasustuse puhul liiga väike. Isiklikult ei reguleeriks seda küsimust krundi suurstega, pigem hoonetevahelise kaugusega.

Inge Vill
Avaliku arutelu protokollija

i. Vill
02. 01. 07

Kuude

KESKKONNAMINISTEERIUM

Võrumaa Keskkonnateenistus

Georg Ruuda
Võru Vallavalitsus
Võrumõisa 4a
65511 Võru

Teie: 19.12.2006 nr 7-4.2/417-26
Meie: 28.12.2006 nr 44-12-1/3588-4

Võru valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi eelnõu seisukoht

Võrumaa keskkonnateenistus on tutvunud Võru valla koduleheküljel oleva üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi eelnõuga.

Teeme üldplaneeringu koostamiseks ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) programmi eelnõule järgnevad ettepanekud:

- vastavalt veeseaduse § 24 lg 5 tuleb üldplaneeringus määrata reoveekogumisalade piirid – KSH käigus hinnata põhjavee kaitstust ning pinnaveekogude seisundit ja nende reostusohu;
- nimetada valla territooriumil paiknevad (kavandatavad) olulise ruumilise mõjuga objektid (nt Rāpo prügila) ning hinnata nende käitamisega kaasnevaid mõjusid;
- käsitleda jäätmemajandust ning sellega kaasnevaid probleeme valla territooriumil (Rāpo prügila sulgemine 2009. aastal);
- nimetada Võru valla territooriumil asuvad maavarade leiukohad, kujundada kaevandamistegevuse suhtes valla seisukoht, hinnata kaevandamisega kaasnevaid mõjusid (eriti kui mitu karjääri on ühes piirkonnas).

Lisaks juhime tähelepanu, et KSH programmi eelnõu peatükis "Isikud ja asutused, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle strateegilise planeerimisdokumendi vastu" võiks eraldi tuua välja asutused ja isikud, kellelt küsitakse programmi sisu osas seisukohta, kuna hiljem heakskiitmiseks esitatav programm peab sisaldama eelmainitud isikute ja asutuste seisukohti ning on ilmne, et kõigilt programmi praeguses eelnõus nimetatud isikutelt ja asutustelt seisukohta ei küsita.

Lugupidamisega

Ena Poltimäe
Juhataja

29 12 6
7-4.2/417-28

Anu Holvandus 78 68 363

Narva mnt 7a
15172 Tallinn
Reg nr 70001231

telefon 786 8360
faks 786 8361
kkt@mv.werro.ee

Postiaadress:
Karja 17A
65608 VÕRU

j. Viice
Vallav. istungi e
05.01.07
Reed

MAANTEEAMET

Hr. Georg Ruuda
Võru Vallavalitsus
Võrumõisa tee 4a
65511 VÕRU

Teie: 20.12.2006 nr. 7-4.2/417-26

Meie: 05.01.2007 nr. 11.3-2/3327

Võru valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programm

Maanteeamet on tutvunud Võru Vallavalitsuse 20.12.2006 kirjaga nr 7-4.2/417-26 esitatud Võru valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi eelnõuga. Palume programmi täiendada ning hinnata planeeringu mõju liiklusohutusele ja teha ettepanekud nii olemasoleva kui planeeritava liikluskeskkonna parandamiseks.

Lugupidamisega

Jüri Kirotam
Planeeringute osakonna juhataja asetäitja

Koopia: Kagu Teedevalitsus

Maris Kruuse 611 9344

Võru Vallavalitsus
"05" "01" 2007
nr. 7-4.2/417-26

TÖNU OJA

sotsiaal
ministeerium

I. Vile

12.02.07

Kleinde

Võru Vallavalitsus
Võrumõisa tee 4a
65511 VÖRU

Tele 20.12.2006 nr 7-4.2/417-26

Meia 08.02.2007 nr 13.3-6/5059

Võru valla üldplaneeringu keskkonnamõtjude strateegilise hindamise programm

Täname Teid, et saatsite meile Võru valla üldplaneeringu keskkonnamõtju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) programmi eelnõu arvamuse avaldamiseks. Pöörame Teie tähelepanu asjaolule, et keskkonnamõtju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 32 punkti 4 tähenduses on KSH kavandatava tegevuse eeldatavate mõjude prognoosimine ja hindamine ning alternatiivsete võimaluste selgitamine, kirjeldamine, hindamine ja võrdlemine. Teie poolt saadetud programmist ei selgu, millised on kavandatava tegevusega kaasnevad eeldatavad mõjud (sh mõjud inimese tervisele ja heaolule), mida KSH käigus hinnatakse. Samuti ei selgu programmist, kas KSH tegeleb ka kavandatud tegevusele alternatiivide selgitamisega, nende mõjude hindamisega ning heastavate meetmete kavandamisega. Ühe alternatiivina tuleks anda hinnang olukorrale, kui antud planeeringut ellu ei rakendata. Eraldi tuleks KSH käigus hinnata, kuidas arvestab kavandatud tegevus teisi antud piirkonna arengukavade eesmäärke. Teeme ettepaneku eelpool nimetatud teemad kajastada KSH programmis. Samuti soovitame KSH töögruppi kaasata ekspert(-te), kelle pädevusse kuuluks kavandatud tegevuse mõju hindamine inimese tervisele sh heaolule ja küsida arvamust KSH aruande kohta ka kohalikult Tervisekaitsetalitusest.

Lugupidamisega

Ülla-Karin Nurm
Rahvatervise osakonna juhataja

Ööle Janson 626 9149
oole.janson@sm.ee

09.02.07
7-4.2/417-50

VÕRU VALLAVALITSUS

Tõnu Oja
Keskonnamõju strateegilise hindamise ekspert
Sepavälja 39
50115 TARTU

10.01.2006 nr 7-4.2/417-33

Võru valla üldplaneeringu strateegilise keskkonnamõjude hindamise
programmi täiendamise ettepanek

Võru Vallavalitsus olles tutvunud strateegilise keskkonnamõju hindamise programmiga teeb ettepaneku täiendada programmi ning hinnata planeeringus ettenähtud Tsiatsungõlmaa harjutusvälja laiendamisega kaasnevat mõju piirkonna elanikele, nende sotsiaalsele ja majanduslikule elukeskkonnale ja kogu valla arengule tervikuna ning teha ettepanekud erinevate meetmete kasutuselevõtuks võimalike kaasnevate negatiivsete mõjude leevendamiseks.

Georg Ruuda
Vallavanem

Inge Vill
Arendusnõunik
78 21 371

Võrumaa Keskkonnateenistus

Võru Vald

Maanteeamet

Sotsiaalministeerium

Võru Valla üldplaneeringu keskkonnamõjude hindamise programm

Täname teid programmi täeindamiseks tehtud ettepanekute eest, kõik nimetatud aspektid on keskkonnamõju strateegilise hindamise puhul kavas aga lähtudes Teie soovitusel, tõime Teie nimetatud aspektid programmis selgelt välja.

13.03.2007.

Tõnu Oja, KSH ekspert

J. Vill
28.03.07

Blum

KESKKONNAMINISTEERIUM

Võrumaa Keskkonnateenistus

Võru Vallavalitsus
Võrumõisa 4A
65511 VÖRU

Teie: 19.03.2007 nr 7-4.2/417-51

Meie: 26.03.2007 nr 44-12-1/14282-6

Võru valla üldplaneeringu keskkonnamõtjude strateegilise hindamise programmist

Esitasite Võrumaa keskkonnateenistusele kooskõlastamiseks Võru valla üldplaneeringu keskkonnamõtju strateegilise hindamise (KSH) programmi. Juhime Teie tähelepanu, et Võrumaa keskkonnateenistus on KSH protsessi järelevalvaja, kelle üheks ülesandeks on keskkonnamõtju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 38 lg 2 alusel programmi heakskiitmine (mitte kooskõlastamine). Võrumaa keskkonnateenistuse (järelevalvaja) ülesanded on kontrollida programmi ja menetluse vastavust õigusaktide nõuetele ning programmi heakskiitmine.

Võru valla üldplaneeringu koostamine algatati 10.05.2004.a. Üldplaneeringu KSH algatati 10.05.2006 otsusega nr 52. Vastavalt keskkonnamõtju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi (KMH) seaduse § 35 lg 6 tuleb KSH algatamise otsusest teatada 14 päeva jooksul otsuse tegemisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (teatati 22.05.2006) ja vähemalt ühes üleriigilise või kohaliku levikuga ajalehes (Võrumaa Teatajas teatati 25.05.2006). Kuigi-maakonnalehes Võrumaa Teataja ilmus teade KSH algatamisest seadusega ettenähtud 14 päevast üks päev hiljem (algatamisotsus 10.05.2006, teade kohalikus lehes 25.05.2006), leiab Võrumaa keskkonnateenistus, et see asjaolu ei mõjuta menetluse käiku ning hoolimata hilinenud KSH algatamise teatest oli kõigil huvitatud isikutel siiski võimalus tutvuda KSH algatamise otsusega üle poole aasta enne kui teatati KSH programmi avalikustamisest.

KSH algatamise teade ei sisalda kogu KMH seaduse § 34 lg 5 nõutud teavet. Siiski oli teatest võimalik aru saada, mis dokumendi koostamisega on tegu ning huvi korral oli võimalik Võru vallavalitsusest lisateavet saada.

Programmi avalikust väljapanekust ja avalikust arutelust teatati 20.12.2006 Võru vallavalitsuse kirjaga nr 7-4.2/417-26. Sama kirjaga on küsitud kirjas nimetatud asutustelt seisukohti programmi sisu osas. Programmi sisu kohta esitasid omapoolsed ettepanekud Maanteeamet, Sotsiaalministeerium, Võrumaa keskkonnateenistus ja Võru Vallavalitsus.

Võrumaa keskkonnateenistus KSH järelevalvajana tuvastas, et üldplaneeringu KSH programmis nimetatud asutused, kellelt küsitakse seisukohta programmi sisu osas, ei ühti Võru vallavalitsuse kirja nr 7-4.2/417-26 kolmandas lõigus loetletud asutustega. Seega on KSH programm ja Võru vallavalitsuse kiri vastuolus. Programmi tekstiosas ei selgitata ka saadud seisukohtade arvestamist/mittearvestamist. Lähtudes KMH seaduse § 36 lg 2 p 6, § 37 lg 5 ning § 39 lg 1 tuleb programmi lisada eraldi peatükk või lisa asutuste ja isikute seisukohtade küsimisest ja nende käsitlemisest, et oleks üheselt arusaadav, kellelt küsiti seisukohta, kes vastas ning kas ettepanekuid on arvestatud.

KMH seaduse § 37 lg 1 käsitleb KSH programmi avalikustamist. KSH avalikust väljapanekust ning arutelust ei ole teavitatud valitsusväliseid keskkonnaorganisatsioone ühendavat organisatsiooni – EKO-t (Eesti-Keskkonnaühenduste Koda), mille esindaja on hetkel Eesti Ornitholoogiatühing.

Narva mnt 7a
15172 Tallinn
Reg nr 70001231telefon 786 8360
faks 786 8361
kkt@mv.wenro.eePostiaadress:
Kärja 17A
78600 Võru27 23 2007
nr 7-4.2/417-51

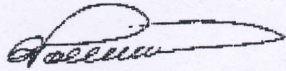
Lähtudes eeltoodust on Võrumaa keskkonnateenistus seisukohal, et antud kujul Võru valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegiliste hindamise programmi me heaks kiita ei saa.

Enne programmi heakskiitmist tuleb:

1. küsida EKO esindajalt seisukohta KSH programmi sisu osas;
2. lisada programmi eraldi peatükk või lisa KSH programmi sisule seisukohtade küsimise ja nende arvestamise kohta, kus:
 - nimetada ära asutused, kellelt seisukohta küsiti
 - nimetada, kes vastasid
 - käsitleda tehtud (kirja teel kui ka avalikul arutelul) ettepanekuid ning nende lisamist programmi koosseisu;
3. täpsustada, kas avalikustamise käigus laekus ka teisi ettepanekuid või küsimusi isikutelt või asutustelt, keda kirjaga eraldi ei teavitatud;
4. programmi ajakavasse lisada loetletud tegevuste võimalikku toimumist kajastav aeg (piisab kuust).

Parandatud ja täiendatud KSH programm saata Võrumaa keskkonnateenistusele heakskiitmiseks.

Lugupidamisega

Ena Poltimäe
Juhataja

Võrumaa Keskkonnateenistus

Teie 26.03.2007 nr. 44-12-1/14282-6

Vastuseks Teie soovitudele Võru Valla Üldplaneeringu Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi kohta teatame järgmist:

Vastavalt Teie soovitusele on küsitud arvamust EKO-lt (kiri lisatud programmi lõppu lisana), sisuliselt ei ole EKO enam kui kolme nädala jooksul vastanud, millest järeldame, et neil ei ole parandusettepanekuid.

Loend, kellelt arvamust küsiti, oli 13.03.2007 kinnitamiseks esitatud programmis ära toodud, vastavalt teie soovile oleme selle välja toonud eraldi alapealkirja alla. Kõik programmi kohta esitatud arvamused ja täiendused olid ära kirjadena lisatud 13.03.2007 esitatud programmi lisadesse, samuti vastuskiri, mis ütleb et kõik ettepanekud on arvestatud.

Kõik saabunud vastused on jätkuvalt lisatud programmi Lisas 3, võrreldes 13.03.2007 esitatud programmiga on lisandunud Teie kiri ja kirjavahetus EKO-ga. **Kõik** (st viimane kui üks, ilma eranditeta, tõepoolest kõik, mis on esitatud Lisas ära toodu kirjades, ühtegi kirja välja jäetud ei ole) **programmi kohta tehtud täiendusettepanekud on arvestatud.**

Laekunud vastustest Keskkonnateenistuse, Sotsiaalministeeriumi ja Võru Vallavalitsuse omad kuuluvad nende hulka, kelle käest küsiti arvamust programmi kohta, Maanteeameti ettepanekud on laekunud avalikustamise käigus.

Vastavalt Teie ettepanekule on KSH ajakavas tegevustele lisatud planeeritud teostamise aeg kuu täpsusega.

Tõnu Oja, KSH ekspert

To: eko@eoy.ee
From: tonu.oja@ut.ee
Subject: Voru valla YP KSH
Cc:
Bcc:
Attached: C:\usroto\muud\kmh\voru_vald_YP\programm_voru_YP.pdf;

tere

saadan Võru valla üldplaneeringu KSH programmi. Programm oli avalikul arutelul 2007 aasta algul ning EKO on alguset speale olnud programmis kirjas kui võimalik huvitatud osapool aga Võrumaa Keskkonnateenistuse soovil küsime siin kohal otse arvamust programmi kohta.

Keskkonnateenistuse ettepanekul lisandub programmi punkt Arvamust on küsitud järgmistelt isikutelt: (ning seadusest tulenev loend, kellelt tuleb küsida - kõik need on programmis kirjas võimalike huvitatud osapooltena ja minu jaoks see ongi seesama seaduse nõude täitmine aga keskkonnateenistus arvab teisisti) ning ajakava juurde lisanduvad viited kuudele. KSH tahaks valmis saada mais 2007. (KSH on suuresti tehtud planeeringu valmimise käigus) sestap on ka programmi kinnitamisega ja EKO arvamusega suhteliselt kiire.

arvamused võib saata mulle sellele e-posti aadressile.

Ette tänades

Tõnu Oja
KSH ekspert

X-Virus-Scanned: by amavisd-new-2.4.3 (20060930) (Debian) at neti.ee
Date: Mon, 07 May 2007 12:07:39 +0300
From: Veronica Irmann <eko@eoy.ee>
User-Agent: Thunderbird 1.5.0.10 (Windows/20070221)
To: tonu.oja@ut.ee
Subject: Re: Voru valla YP KSH
X-ut.ee-MailScanner-Information: Please contact the ISP for more information
X-ut.ee-MailScanner: Not scanned: please contact your Internet E-Mail Service Provider for details
X-MailScanner-From: eko@eoy.ee

Täname teid teavitamast! Informatsioon on edastatud EKO liikmesorganisatsioonidele.

Lugupidamisega

Veronica Irmann
koordinaator
Eesti Keskkonnaühenduste Koda (EKO)
7422 195, 55 596 997
E-post: eko@eoy.ee
pk 227, 50002, Tartu
www.eko.org.ee

tonu.oja@ut.ee wrote:

> tere
>
> saadan Võru valla üldplaneeringu KSH programmi. Programm oli avalikul
> arutelul 2007 aasta algul ning EKO on alguset speale olnud programmis
> kirjas kui võimalik huvitatud osapool aga Võrumaa Keskkonnateenistuse
> soovil küsime siin kohal otse arvamust programmi kohta.
>
> Keskkonnateenistuse ettepanekul lisandub programmi punkt Arvamust on
> küsitud järgmistelt isikutelt: (ning seadusest tulenev loend, kellelt tuleb
> küsida - kõik need on programmis kirjas võimalike huvitatud osapooltena ja
> minu jaoks see ongi seesama seaduse nõude täitmine aga keskkonnateenistus
> arvab teisisti) ning ajakava juurde lisanduvad viited kuudele. KSH tahaks
> valmis saada mais 2007. (KSH on suuresti tehtud planeeringu valmimise
> käigus) sestap on ka programmi kinnitamisega ja EKO arvamusega suhteliselt
> kiire.
>
> arvamused võib saata mulle sellele e-posti aadressile.

>
> Ette tänades
>
> Tõnu Oja
> KSH ekspert

Võru valla üldplaneeringu keskkonnamõjude strateegilise hindamise
aruande avaliku arutelu
P R O T O K O L L

Algus kell 10.00

Koht: Võru Vallavalitsuse saal
Võrumõisa tee 4a
Võru

Protokollis: Inge Vill – arendusnõunik

Päevakord: Võru valla üldplaneeringu KSH aruande avalik arutelu

I.Vill: Andis ülevaate KSH aruande avalikustamise käigust ja valla üldplaneeringust.

Tõnu Oja: KSH aruande avalikustamise käigus on laekunud 2 seisukoht (Võrumaa Keskkonnateenistusest ja Maanteeametilt)

Maanteeameti seisukoht kirjaga nr 11.3-2/3139 25.10.2007.a. on pigem üldine- soovivad näha valla üldplaneeringut, kuigi on üldplaneeringu kooskõlastanud.

Võrumaa Keskkonnateenistuse seisukoht kirjaga nr 44-12-1/28431-7 23.10.2007.a. :

- 1) Aruandes kajastada, et keskkonnamõjud avalduvad Võru linnale. Seisukoht: Arvestada ettepanekuga.
- 2) Räpo prügila sulgemine- täpsustada, et prügila sulgetakse 2009.a. juulis, mitte 2010. Aruandes kajastada, et prügila sulgemine toob kaasa Võru vallale olulised keskkonnamõjud reostuse näole, kuna pole teada, et kuhu ladustatakse prügi pärast 2009.a. juulit. See on maakondlik probleem ja seda ei lahenda valla üldplaneeringuga. Seisukoht: Arvestada ettepanekuga.
- 3) Aruandele lisada koosolekute protokollid ja osalejate nimekirjad. Alternatiivid pole aruandes kajastatud. Seisukoht: Arvestame ettepanekuga aruandes ja kirjeldame pikemalt alternatiive, mille vahel on kaalutletud. Lisada protokollid (Vallavalitsuse istungid, Volikogu istungid, ehitustoimkonna protokollid).
Ü.Haljend: Aruandes lk. 5 viimane lause on väga keeruline- mida see tähendab? On arusaadav vaid spetsialistile. Võiks olla pisut lihtsamalt seletatav.
- 4) Punktid 4 ja 5 on väga konkreetsed ettepanekud. (kaitse-eeskiri ja Tamula järve hoiuala). Arvestame ettepanekuga ja viime sisse muudatused.
- 5) Punkt 6. Aruande peatükis 6 on lause „Ehituskeeluvöönd ei laiene looduskaitseseaduse §38 lg 5 nimetatud ehituste projekteerimisele ja ehitamisele“. Ettepanek: Ehituskeeldu lõikes 5 nimetatutele küll ei rakendata, kui KOV peab

igakordselt kaaluma tegevuse või objekti rajamisega kaasnevaid mõjusid ning vajadusel algatama KMH.

A.Holvandus: Trasside puhul ei peaks siiski koostama detailplaneeringut, kui ehitatakse veekogude äärde. KHM kehtib 4 aastat, sõltudes sellest, mis tegevusi nähakse ette planeeringuga.

Seisukoht: Viime sisse parandused, täpsustades sõnastust ja kirjeldades, et vald jätab õiguse kaaluda KMH vajalikkust.

- 6) Aruande peatükis 7 – kaitstavad üksikobjektid. Segadus nimedes. Viia parandused sisse nii KSH aruandesse ja üldplaneeringu seletuskirja. Lisada Tamula järve hoiuala.

Seisukoht: Arvestame ettepanekuga.

- 7) Andsujärve maastikukaitseala laiendamine.- Ei pea võimalikuks maastikukaitseala laiendamist. Otsatalu maaüksuse liitmine maastikukaitsealaga. Eellugu on, et maaüksust ei liidetud maastikukaitsealaga, kuna maaomaniku vastuseis oli väga suur. Seetõttu jäeti see maatükk välja maastikukaitsealast.

Seisukoht: Kaaluda vallavalitsusel/volikogul ja KSH aruande koostajal üldplaneeringu põhjendatust antud küsimuses. Kaaluda ka keskkonnamõjude hindamist. Arvestada näiteks kaitse-eeskirjaga (võiks seletuskirja panna kirja) nt. miljööväärtusega aladeks määramine.

- 8) Võrumaa Keskkonnateenistuse kirjaga nr 44-12-1/3588-4 28.12.2006.a. tähelepanekutega pole aruandes arvestatud.

Seisukoht: Arvestame antud ettepanekutega.

Ü.Haljend- Üldplaneeringus pole mäetööstusmaa sihtotstarbega maa (seletuskirja kanda) - lisada üldplaneeringusse ja ka KSH aruandesse.

T.Oja- nõustun ettepanekuga, kindlasti vajalik sisse viia.

Ü.Haljend- Valla territooriumil on ka Võhandu jõgi, mis kätkeb endas suurt ohuallikat. Eriti saavad kahjustada reostuse tekkimise korral naabervallad.

T.Oja: See läheb selle peatüki alla, kus täpsustatakse keskkonnamõjude hindamise piire (omavalitsusega piirnevad objektid (Tamula järv, Vagula Järv, Võhandu jõgi, puhastusseadmed, transport, Tsiasungõlmaa laskeväli jne, tiheasustusalade kanaliseerimine Võru linna puhastusseadmetesse)

A.Holvandus: Positiivset piiriülest mõju omab kindlasti kergliiklusteed Väimela-Parksepa ja Võru vahel.

Inge Vill
Prtokollija

J. Vill

26.10.07 Reinde

KESKKONNAMINISTEERIUM

Võrumaa Keskkonnateenistus

Võru Vallavalitsus
Võrumõisa 4A
65511 VÕRU

Teie: 28.09.2007 nr 7-4.2/417-66

Meie: 23.10.2007 nr 44-12-1/28431-7

Võru valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandest

Võrumaa keskkonnateenistus on tutvunud Võru valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega.

Kui kaitseala valitseja ning keskkonnamõju strateegilise hindamise järelevalvaja teeme aruandele järgnevad ettepanekud:

1. keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse tähenduses on keskkonnamõju lisaks keskkonnale ka inimese tervisele ja heaolule, kultuuripärandile või varale kavandatava tegevusega eeldatavalt kaasnev mõju. Keskkonna all tuleb lisaks looduskeskkonnale käsitleda nii sotsiaalset kui ka majanduslikku keskkonda. Peatükk 3 käsitleb eeldatavalt mõjutatavat keskkonda ning teises lõigus on väidetud, et üldplaneeringuga kaasnevad võimalikud mõjud avalduvad valla territooriumil. Kuna Võru vald on tihedalt seotud Võru linnaga (arvestada võiks ka naabervaldasid), siis ulatuvad Võru valla üldplaneeringu mõjud üle valla piiride, kindlasti avaldub mõju Võru linnale (elamupiirkondade laiendamisel nt elatakse vallas, töötatakse linnas; osad veekogud ka linna territooriumil).
2. Peatükk 3 juhime veelkord tähelepanu, et Räpo prügila tuleb sulgeda 2009.aasta juulis, mitte 2010. Võimalusel teha parandused ka valla arengukavas. Samas peatükis on nimetatud küll keskkonnajaam ja jäätmekäitlusjaam ning tekib küsimus kumb see siis on? Pealegi ei ole sellist mõistet nagu jäätmekäitlusjaam, vaid lihtsalt jäätmejaam.
3. Kuna konkreetsed alternatiivid üldplaneeringu lahenduse leidmiseks puuduvad ning parima lahendi leidmine toimus jooksva protsessina, siis tuleb KSH aruandele lisada vähemalt koosolekute protokollid ning osalejate nimekirjad, kust avalduksid seisukohad, kuidas jõuti käesoleva eeldatavalt vallale parima lahendini.
4. Peatükk 5 kaitsealade kaitset tagab kaitse-eeskiri, mitte kaitsekorralduskava.
5. Peatükk 5 hoiualana lisada ka Tamula järve hoiuala
6. Peatükk 6, lause "ehituskeeluvöönd ei laiene looduskaitseaduse § 38 lg 5 nimetatud ehitiste projekteerimisele ja ehitamisele". Hinnata võimalikke mõjusid üldplaneeringuga kavatsetavale ehituskeelu puudumisele lõikes 5 nimetatud objektide rajamisel. Ehituskeelu puudumine nimetatud objektidele võib ju nt mõjutada veekogude seisundit. Ettepanek: ehituskeeldu lõikes 5 nimetatule küll ei rakendata, kui KOV peab igakordselt kaaluma tegevuse või objekti rajamisega kaasnevaid mõjusid ning vajadusel algatama KMH.

Narva mnt 7a
15172 Tallinn
Reg nr 70001231

telefon 734 3161
faks 734 3161
kvt@mv.ee

Postiaddress:
Kanga 17A
65608 VÕRU

45 oktoober 2007
7-4.2/417-68

7. KSH aruande peatükis 5 on valla segaselt ja ebatäpselt.

territooriumil paiknevad üksikobjektid esitatud

Võru valla territooriumil asuvad järgmised kaitstavad loodusobjektid:

- Haanja Looduspark (osaliselt) – Natura loodusala ja Natura linnuala
- Timmase looduskaitseala (osaliselt) – Natura loodusala
- Verijärve maastikukaitseala – Natura loodusala
- Andsu järvede maastikukaitseala
- Rõuge jõe hoiuala (osaliselt) – Natura loodusala
- Kubja järve hoiuala (osaliselt) – Natura loodusala
- Vagula järve hoiuala – Natura loodusala
- Kaasjärve hoiuala – Natura loodusala
- Väimela park
- kaitsealune üksikobjekt Raha pettai
- kaitsealune üksikobjekt Jõorte pettai
- kaitsealune üksikobjekt Roosisaare tamm
- kaitsealune üksikobjekt Konnametsa männid
- kaitsealune üksikobjekt kaasjärve mänd
- Väiso väike-konnakotka püsielupaik
- Taudsa väike-konnakotka püsielupaik

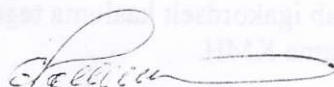
8. Oleme teinud ettepanekuid üldplaneeringuga mitte laiendada hoonestusala Andsu järvede maastikukaitseala loodepiiriga külgnevale Otsatalu maaüksusele (91804:003:0231), kuna nimetatud maaüksus moodustab maastikuliselt kaitsealaga ühtse terviku (asub järvede oru pervel). Andsujärvede maastikukaitseala kaitsekorralduskavas on ülnimetatud põhjusel seatud eesmärgiks kaitseala laiendamine sellele maaüksusele.

Selle oruperve hoonestamine kahjustaks oluliselt kaitseala maastiku väärtust ning oleks vastuolus koostatava üldplaneeringu peamiste eesmärkidega (keskkonnaväärtuste kasutamine valla arengu soodustamiseks neid väärtusi kahjustamata). Vastuolu on ka käesoleva KSH aruande peatükiga 2 (KSH seos muude asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega), kus väidetakse, et üldplaneeringus arvestatakse valla territooriumil asuvate kaitsealade arengukavadega.

Sellele maaüksusele ehitamise välistavad otseselt ka KSH aruandes lk 9 esitatud väärtuslikele maastikele ja külamiljööga aladele ehitamisele seatavad piirangud: a) vältida uute hoonete rajamist avanevate kaugvaadete ette (tegemist on ühe Võru valla esinduslikuma kaugvaatega Võru linna suunas), b) tagada tuleb avatud maastike säilitamine

9. Oma kirjas 28.12.2006 nr 44-12-1/3588-4 tegime ettepanekud programmi sisu osas, mis ka programmile on lisatud. Siiski ei leia aruandest meie poolt ettepanekutena tehtud mõjude hinnanguid. Sama kehtib ka teiste ettepanekute kohta, mis programmis olemas, kuid aruandest mõjude hindamine puudub. Juhime tähelepanu, et aruanne peab sisaldama keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 40 lg 4 p 6, oluline ongi kavandatud arengutega kaasneda võivate mõjude hindamine, mitte üldplaneeringus kavandatu ümber kirjutamine.

Lugupidamisega

Ena Poltimäe
Juhataja

Võru valla üldplaneering

Planeeringu aktiivrühma koosolek

Võrus, 08.12.2004

Osalesid: Raul Tohv, Georg Ruuda, Alar Veibri, Peerer Haug

Algus kell 10.00

Koosolekut juhatas: Georg Ruuda

Protokollis: Raul Tohv

Koosoleku kava:

1. Üldplaneeringu lähteülesande ja kava arutelu
2. Kaardimaterjali koostamine
3. Ajakava kinnitamine

1. Üldplaneeringu lähteülesande ja kava arutelu.

Võru Vallavolikogu võttis detsembris 2003 vastu valla arengukava aastateks 2004 – 2008. Arengukava koostamise käigus analüüsisid töögrupid erinevate valdkondade olukorda ja leppisid kokku tähtsate eluvaldkondade arenguvisionides. Kehtestatud arengukava määrab valla arengu põhisuunad ning infrastruktuuri arendamise vajaduse ning tuleb võtta üldplaneeringu koostamise aluseks.

Aktiivrühma ettepanekud planeeringuülesande osas :

- Valla ruumilise arengu kujundamine;
- Tiheasustusega alade ja detailplaneeringukohustusega alade määramine;
- Valla suuremate keskuste – Parksepa, Kose, Väimela, Puiga funktsioonide täpsustamine, ettevõtlus- ja elamualade reserveerimine, rekreatsiooni ja puhkealade määramine.
- Rohelise võrgustiku toimimist tagavate tingimuste seadmine;
- Avalikus kasutuses olevate alade määramine;
- Kaitsealadel ehitus ja maakasutustingimuste täpsustamine;
- Teede asukoha määramine;
- Jalgrattateede ja matkaradade trasseerimine;
- Põhiliste tehnovõrkude ja trasside asukoha määramine.

Raul Tohv esitas aktiivrühmale üldplaneeringu struktuuri, mida vajadusel täiendatakse või parandatakse planeeringu koostamise käigus.

Georg Ruuda esitas ettepaneku, et kava tuleks täiendada alajaamade ja elektriliinide ning maaparandussüsteemide teemadega. Alajaama võimsused oleksid vajalik informatsioon kinnisvaraarendajale. Samuti on oluline teada rajatud maaparandussüsteemide piirkondi, eriti oluline on informatsioon, kui väljastatakse vallast kaeve või ehituslubasid.

Kava lisatud protokollile.

2. Kaardimaterjali koostamine.

Lähtudes arengukavast ja planeeringu eesmärkidest tuleb koostada legend kaardikihtide kohta. Samuti, millisel hulgal kaarte koostada. Kaardilegendi koostamisel võiks abi küsida Võru Maavalitsuse planeeringutalitsusest.

Raul Tohv tegi ettepaneku koostada 3 kaarti (sotsiaalne infrastruktuur ja tehniline infrastruktuur ning piirangud ja maakasutuskaart) mõõtkavas 1: 20000 ja 4 kaarti suuremate asumite: Väimela, Parksepa, Kose, Puiga, kohta mõõtkavas 1 : 5000.

Kõik olid nõus.

3. Ajakava kinnitamine

Raul Tohv esitas Võru valla üldplaneeringu koostamise ajakava.

Aasta 2005

JAANUAR	MÄRTS	JUULI
- 1 avalik arutelu (ideed huvigruppidelt) 5 kohtumist: Väimela, Puiga, Parksepa, Kose elanikega ja valla külavanemad.	- 2. avalik arutelu (ettepanekud huvigruppidelt) korrald. 5 kohtumist.	Planeeringu põhi- lahenduse avalik tutvustus ja kooskõ lastamine.

SEPTEMBER	DETSEMBER
- Planeeringu vastuvõtmine	- Planeeringu avalikustamine ja kehtestamine

Lisa: Planeeringu kava

Georg Ruuda
Abivallavanem
Koosoleku juhataja

Raul Tohv
Arendusnõunik
Protokollija

VÕRU VALLA ÜLDPLANEERING

AKTIIVGRUPI KOOSOLEK.

Võru, 22.12.2004.a.

Osalesid: Alar Veibri, Peeter Haug, Raul Tohv, Eiki Ilves, Urmas Raag

Algus: 9.00

Kava: 1. Eskiiskaardi koostamine:

- 3 kaarti mõõdustikus 1 : 20 000 (sotsiaalne infrastruktuur, tehniline infrastruktuur, koondkaart)
- 4 kaarti mõõdustikus 1 : 5 000 (Parksepa, Väimela, Kose, Puiga).

Arutelu:

Urmas Raag – valla veemajanduse arengukava alusel on võimalus kanda vee – ja kanalisatsiooni põhitrassid planeeringukaardile. Ja ma olen nõus kaardikihi kandmist ja kohandamist aitama.

Eiki Ilves – mõistlik on alustada keskuste – Parksepa, Väimela, Puiga, Kose planeeringu töökaartidest. Peamiselt saab maakasutuse muutmine just suuremates asumites toimuma. Millises programmis kaardid koostada?

Peeter Haug – Meie soov on MapInfo. Vallal on vastav programm olemas ja olen samuti programmikasutamise koolituse läbinud.

Eiki Ilves – Kas arengurühmad on planeeringu eesmärgid ja lähteprobleemid läbi arutanud?

Raul Tohv – esitame planeeringu arutamiseks arengukava koostamise töörühmadele koos kaardimaterjaliga. Ajakava kohaselt peab toimuma rahvaga ideekoosolekud jaanuari lõpus. Sellele eelnevalt tuleb eesmärgid, lähteprobleemid ja arenguplaanid läbi arutada komisjonides.

Eiki Ilves- Kas vallas on arengunõupidamiste käigus juttu olnud tabelandmetest, mis iga kaardikihi kohta koostatakse? On vaja teada, millist infot – andmeid iga kiht sisaldab. Seda on vaja teada analüüside teostamiseks, mida planeeringu käigus ja edaspidi kasutada.

Raul Tohv – Andmetabelid puuduvad. Küll on aga erinevate valdkondade arengukavad, mis kajastavad andmeid ja vaja on kokku leppida, millised andmed tabelisse kantakse. Oleme koostanud kaardi legendi ja püüan jagada aktiivgrupi liikmete vahel ära, kes millise teematabeli koostab.

Raul Tohv – Maa ametist oleme tellinud kaardilitsentsid nii vektor, kui ka põhikaardile. Kui lepingud tagasi tulevad saame kaarti kasutama hakata. Samuti oleme saatnud andmekogude kasutamise lepingu Maa ametisse.

Eiki Ilves – Kokku võiks leppida nii, et Võru vald esitab andmetabelid

Võru valla üldplaneeringu eskiislahenduse parandusettepanekud

Võru Vallavalitsuse üldplaneeringu töökomisjon koosseisus:

Georg Ruuda

Alar Veibri

Mati Mursal

Inge Vill

Siiri Konksi

Maie Pikker

Merle Tarrend

Peeter Haug

Otsustasid 21.02.2006 toimunud töökoosolekul teha järgmised ettepanekud Võru valla üldplaneeringu eskiislahenduses:

1. Tiheasustusega aladena määrata lisaks Puiga küla (koostada tsoneerimiskava) Võrumõisa, Konnametsa piirkond ning endised aianduskooperatiivide alad (Navi –Ehitaja, Võrumõisa koos Kirumpää külaga, Meegomäe, Kose aiandid jne.)-
2. Tootmisalade osas arvestada eskiislahenduses põllumajandusministeeriumi ettepanekuga, mis on tehtud kirjaga nr 3.6-6/193-1 20.01.2006.a. ja Võrumaa Kutsehariduskeskuse kirjaga nr 9.3-2/161 15.03.2006.a.
3. Reserveerida maad jäätmekäitluse ja sorteerimisjaamade rajamiseks Kose ja Väimela alevikesse. Võru valla üldplaneeringu kaardil on toodud jäätmejaamade asukohad Parksepa alevikus, kuid seletuskirjas vastavat peatükki pole käsitletud.
4. Võru valla üldplaneeringus nn. Roheliste alade käsitlemisel on aluseks Võru maakonna teemaplaneering „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimsued“. Lähtudes maakonnaplaneeringust on ka valla üldplaneeringus jaotunud alad järgmised:
 - 1) roheline võrgustik ja roheline võrgustiku tugialad
 - 2) väärtuslikud maastikud
 - 3) looduskaitsealadAladel on erinev tähtsus ja funktsioon, seetõttu ei saaks neid käsitleda ühtsete väärtuslike põllu-ja metsamaadena, mille kasutamise otstarvet ei tohi muuta ning kus uute hoonete ehitamine ei ole lubatud. (täpsustada Võru valla üldplaneeringu kaardil- nt. muuta värve, leppemärkide seletust jne.) Antud aladel tuleb ehitustegevusel jälgida roheline võrgustiku toimimist ning keelatud on aktiivse kasutusega infrastruktuuride (kiirteed, prügilad, jäätmeoidlad, kõrge keskkonnariskiga rajatised) rajamine.

5. Vallavalitsus teeb ettepaneku detailplaneeringu kohtusega aladeks arvestada –
Roosisaare küla täielikult, Puiga küla, loodavad tiheasustusalad.
6. Ühiskondlike hoonete rajamiseks reserveerida sotsiaalmaana –
Puiga külas Puiga lasteaia ümbrusesse,
Väimela alevikus Väimela Lasteaia ümbrusesse ja Väimela aleviku keskusesse.
(kultuuri-ja spordiasutuste maa)
Parksepa Keskkooli ümbrus
Sotsiaalmaaks reserveerida Kose alevikus Kose mänguväljaku piirkond.
Puiga külas Puiga Põhikooli ümbrus kooli spordihoone ehitamiseks.
7. Määrata ära avalikud supluskohad ja rannad, märkida puhkealad ning matkarajad,
jalgrattateed, RMK matkarajad üldplaneeringu kaardil ja tuua need välja
eskiislahenduse seletuskirjas. Üldplaneeringus arvestada puhkealadesse
maakunsti rada. Puhke-ja virgestusaladena märkida ära Vagula järve ümbrus,
Puiga küla, Kose alevik.
Lähteülesande pkt. 4 tingimused - seletuskirja pkt 6 toodud maakonna ja valla
tasandi rohealad, puhke-ja virgestusalad ja nende kulgemine ei kajastu üldplaneeringu
kaardil. Eskiislahendus peaks kajastama põhilisi turismiobjekte
8. Elamupiirkondade määratlemisel arvestada kehtestatud ja algatatud
detailplaneeringutega.

DETAILPLANEERINGUD

Detailplaneeringu nimi, asukoht	Algatamise kuupäev	Kehtestamise kuupäev	Märkused
Katla (OÜ Motelson) ja Ala-Mäe (Aivar Järve Meegomäe küla)		Võru Vallavolikogu otsused nr 133 ja 134 11.08.2004	Kanda kaardile elamumaana,
Kasesoo (OÜ Osaker, Sika küla)	Vallavalitsuse korraldus nr 368 08.09.2004	Võru Vallavolikogu otsus nr 204 14.09.2005	Kanda kaardile elamumaana,
Kodso, Ala-Kodso, Tamme ja Ala-Tamme			-
Künka (Bruno Lauri, Võrumõisa küla)	Võru Vallavalitsuse korraldus 20.09.2004		-
Loosiku (Meegomäe küla, Maimor Vill)	Vastuvõtmise korraldus Võru	Võru Vallavolikogu	Kanda kaardile elamumaana,

	Vallavalitsus nr 348 23.08.2004	otsus nr 146 13.10.2004	
Roosi (OÜ Atveit, Roosisaare küla)	Võru Vallavalitsuse korraldus nr 420 04.10.2004		Detailplaneeringule liideti sellega piirnev kinnistu (Järvetaguse) reserveerida elamumaana
Saarepealse, Rannapealse (Roosisaare küla, Reemo Raitar)	Saarepealse MÜ detailplaneeringu vastuvõtmise korraldus nr 210 22.08.2005	Volikogu otsus nr 207 12.10.2005 osaline kehtestamine	Rannapealse det.pl. peab olema kooskõlas valla üldplaneeringuga.
Kaarna (Meegomäe küla, OÜ Aesculus)	Võru Vallavalitsuse korraldus nr 60 28.02.2005	Võru Vallavolikogu otsus nr 201 14.09.2005	Kanda kaardile elamumaana,
Kellukese ja Tulbi (Kose alevik, OÜ Volante)	Võru Vallavolikogu otsus nr 208 12.10.2005		Kanda kaardile elamumaana
Võrumaa Kutsehariduskeskus	Võru Vallavalitsuse korraldus nr 61 28.02.2006	Võru Vallavalitsuse korraldus nr 269 03.10.2005	
Mari (Puiga küla, Juhan Popman)	Võru Vallavalitsuse korraldus nr 110 11.04.2005	Võru Vallavolikogu otsus nr 203 14.09.2005	Kanda kaardile elamumaana,
Tamulaääre ja Tammisaare (OÜ Omex Consulting)	Võru Vallavalitsuse korraldus nr 127 26.04.2005		elamumaa
Ala-Mõisa (OÜ Fastman, Juba küla)	Algatatud		elamumaa
Koobi ja Arke (AS EKSO, Võlsi küla)	Algatatud		elamumaa
Männi (OÜ Selista Ehitus, Kose alevik)			lähteülesane koostamisel, elamumaa
Kaldaniidu (Meegomäe küla)	Algatatud		elamumaa
Ala-Hinni (Baltic Property Investments OÜ)	Algatatud		elamumaa

Mõksi küla			
------------	--	--	--

9. Võru Vallavalitsus teeb ettepaneku koostada liikluskaardiga koos ka piirangute kaart, kus oleks ära toodud keskkonnakaitselised objektid, tehniline infrastruktuur.

10. Üldplaneeringu eskiislahendus ei käsitle valla ruumilise arengu üldisi põhimõtteid väärtuslike põllumaade ja maastike osas.- planeeringuga võiks seada tingimused väärtuslike põllumaade sh. toimiva kuivendusvõrguga alade säilitamiseks.

11. Üldplaneeringu eskiislahenduses peaks kajastuma ja välja toodama kavandatava ruumilise arenguga kaasneda võivate keskkonnamõjude hindamise vajalikkus – kuivõrd vajalik on antud uuring, missugustes piirkonades, põhjendused uuringu vajalikkuse kohta jne.

12. Parksepa alevikus tähistada Varese maaüksus elamumaaks.

13. Üldplaneeringu eskiislahendus peaks kajastama Võru valla ja lähialade funktsionaalseid seoseid ja neid kirjeldama.

14. Peatükis: Detailplaneeringu **kohustusega alad väljaspool alevaid ja alevikke ning maareformis seaduse tähenduses määratavad tiheasustusalad.**

Tuua välja asukohad ja ära nimetada 1) **tiheasustusega alad**, milleks on alevikud ja valla suuremad külad (Puiga küla, Võrumõisa, Kirumpää, Meegomäe), aiandite piirkonnad).

Üldplaneeringu lähtetingimuste punkt 2.3.4 Alevite keskuslaid: - eskiislahendus peaks tooma välja ja määrata lähtetingimused detailplaneeringute koostamiseks alevite keskuslades.

15. Tööstusmaade määratlemisel ja detailplaneeringu kohustusega alade täpsustamiseks märkida ka küla nimi.

Trummipalo- Väiso küla

Korgõmäe- Loosu küla

Liitva – Navi küla Ehitaja aiandid

Sossi- Räpo või Tootsi

Soemõtsa- Kolepi küla

Kahromõtsa- Verijärve küla

Tinüste- Meeliku küla

Helmeste-

Hindo-Raudsepa küla

Kadaja-

Lokulaane- Võrumõisa küla

Kantsi- Kirumpää küla

Hanikasõ-

Siin võiks need kohad ka kaardil ära näidata ja nende ulatus.

Nõgõsoro-
Lalli-
Magasiaidamägi-

16. Elamumaad- seletuskirjas ära nimetada uute elamupiirkondade ja tihendatavate ning säilitatavate elamupiirkondade asukohad.
17. Tootmistaad-määrata tootmispiirkondade etapiviisilise väljaarendamise põhimõtete väljapakutav lahendus seletuskirjas. Eksiislahendus peaks välja pakkuma lahenduse potentsiaalse keskkonnaohtlike tootmisobjektidele.
18. Eksiislahenduse seletuskirjas ära nimetada puhke-eeldusega alad valla territooriumil ja kanda need kaardile.
Eksiislahendus peaks kajastama avalikult kasutatavate supelrandade kasutustingimused
Määrata metsaalad- kus metsade kasutamise põhifunktsiooniks on puhkamine, sportimine.
19. Kaitsealused maa-alad ja üksikobjektid- arvestada Kultuuriministeeriumi kirjas nr 7.17/68 25.01.2006 toodud seisukohtadega ja seletuskirjas tuua välja muinsuskaitseline osa, kanda vastavad objektid üldplaneeringu kaardile.
20. Teede kaitsevööndid –maanteel, raudteel- tuleks kanda piirangute kaardile.
21. Üldiste riigikaitseliste vajaduste arvestamine- riigikaitseliste maa-alade määramine (Kaitseministeeriumi kiri nr 12.1-1/121 24.01.2006)
 - määratleda alad
 - piirangud naaberaladeleKanda antud objektid piirangute kaardile.
22. Vastavalt Võru valla üldplaneeringu lähtetingimuste punkt 3-le peaks eksiislahendus välja tooma ka väljaspool riikliku kaitse alla võetud maa-alasid asuvad väärtuslikud põllumaad (sh. säilitatava kuivendusvõrguga alad), miljööväärtusega hoonestusalad, väärtuslikud looduskooslused ning välja pakkuma lahenduse uute hoonete püstitamise võimalustest ja tooma välja tingimused hoonestamiseks kõnealustel aladel.
23. Üldplaneeringu lähteülesande punkt 6- vastavalt:
Eksiislahendus peaks välja tooma (nimetama) need piirkonnad, kus hoonetele ehitusloa väljastamise eelduseks on ühisveevärgi-ja kanalisatsioonisüsteemi liitumistingimuste olemasolu.
Kanaliseerimise-ja ühisveevärgisüsteemide arendamine viia kooskõlla Võru valla ühisveevärgi-ja kanalisatsiooni arengukavaga.

- Seletuskirjas peaks kajastama elektri põhivõrgu olemasolu ja perspektiivne asukoht.

24. Eskiislahendus peaks kajastama detailplaneeringute koostamise järjekorda ja majanduslikud võimalused üldplaneringu elluviimiseks.

21.03.2006.a.

Töökomisjoni liikmed:

**Võru valla üldplaneeringu eskiislahenduse avaliku väljapaneku
käigus laekunud ettepanekud**

Võru Vallavalitsuse ehitustoimkond viis läbi töökoosolekud 14.09.2006.a. algusega kell 14.00. ja 22.09.2006.a. algusega kell 10.00

Kohal viibisid: Priit Süüden
Georg Ruuda
Aigar Kalk
Inge Vill
Tõnu Jõgi
Andri Needo
Alar Veibri
Peeter Haug

Päevakord: Vaadati läbi üldplaneeringu avalikustamise käigus laekunud ettepanekud ning langetati otsused nendega arvestamise kohta üldplaneeringus.

Üldplaneeringu avalikustamise käigus laekunud ettepanekud olid:

Ettepaneku nr.	Ettepaneku tegija	Ettepanek	Vallavalitsuse seisukoht
1.	Aare Viitkin	- Seoses Roosisaare külas Kodso, Ala-Kodso, Tamme ja Ala-Tamme detailplaneeringuga palun arvestada seda üldplaneeringus perspektiivse elamupiirkonnana (sihtaotstarve väikeelamumaa). - Üldplaneeringus piirduda Vagula järve ehituskeeluvööndiga 50 m. - Minimaalseks planeeritava krundi suuruseks määrata 0,4 ha.	- Arvestada ülplaneeringus elamumaadega. - Hetkel kehtib ehituskeeluvöönd 50 m Vagula järvel - Arvestada planeeringus 0,4 ha suuruse krundiga.

		- Vähendada looduskaitsealuse Roosisaare tamme kaitsevööndit 50m-lt 30m-le. - Planeerida Vagula järve ja võimaliku elamumaa vahele 50 m laiune puhvertsoon sihtotstabega haljasala- heakorrastatud üldkasutatav rannaala.	- Ei arvestata ettepanekuga. - Arvestada ettepanekuga üldplaneeringus
2.	Sigmar Samoson	- Seoses Tanno 71 maaüksuse detailplaneeringuga reserveerida eelnimetatud maaüksus elamumaana valla üldplaneeringus	- Arvestada ettepanekuga üldplaneeringus
3.	Andres Trumm	- Planeerida Võru valla maadel, mis on eskiislahenduses reserveeritud elamumaana ja mis piirnevad Võru valla alevike või Võru linnaga ja mis jäävad ca 1 km raadiusesse, tiheasustusaladena. - Lubada ja planeerida elamuehitus Võru valda läbivate suuremate maanteed ääres alates 30 m maantee servast. - Jätke võimalusel Vagula järve kaldale üks avalikuks kasutamiseks mõeldud rannariba.	- Need alad on üldplaneeringus kajastatud detailplaneeringu kohustustega aladena. - Ei arvestata ettepanekuga üldplaneeringus, kuna tegemist on õigusloomest tuleneva nõudmisega. - Arvestatakse ettepanekuga, avalik rannariba on mõeldud Kodso, Ala-Kodso, Tamme ja Ala-Tamme kinnistutega ja Vagula järvega piirneval alal.
4.	Ain Konsap	- Puiga tsoneerimiskaardilt jätta välja osa (märgistatud nr 1) tootmismaast, kuna seal asub väikeelamumaa ja ala on eraldatud looduliku veepiiri-oja ja paistiigiga. - Puiga tsoneerimiskaardilt jätta välja osa korruselamumaast (märgistatud nr 2) ja muuta väikeelamumaaks. - Puiga külaga piirneval „Andsu“ No 9 Natura	- Ettepanek põhjendatud ja sellega arvestatakse üldplaneeringus. - Arvestatakse ettepanekuga, maa reserveeritakse ÜM-ina. - Andsu no 9 ei ole Natura 2000

		2000 sihtotstarbe ala jätta kaitsealuseks või üldkasutatavaks puhke-ja virgestusalaks ning sellele alale mittelubada moodustada väikeelamumaid või muud kasutussihtotstarvet. - Katastriüksus 91804:003:0710 „Andrese 2026“ piiresse jääv avalikuks kasutuseks üldkasutatav puhke-ja virgestusala muuta mitteavalikuks. - Kose tsoneerimiskaardil (märgistatud nr 3) Kannikese 2 kinnistu sisse praegu tiigiga kaetud ala muuta üldkasutatavaks puhke-ja virgestusalaks- väikeelaum ehitust mitte lubada - Kose tsoneerimiskaardil (märgistatud nr 4) muuta väikeelamumaaks- praegune tootmistegevus ja korruselamud sellele alale ei sobi. - Kose tsoneerimiskaardil (märgistatud nr 5) jätta kaitsealuseks maaks ja mitte lubada moodustada väikeelamumaad. Tervikuna säilitada Verijärve maastikukaitseala. - Kose tsoneerimiskaardil (märgistatud nr 6) üldkasutatav puhke-ja virgestusala suurendada sedavõrd, et mahuks ära normaalmõõtmes korvpalli-ja võrkpalliplatsid, skatepark, käsipalliplats (30x45 m), jalgpalliplats, mida saaks kasutada talvel ka liuväljana. - Üldplaneeringu kaardil Tsiatsungõlmaa nihutada 2-3 km võrra kaugemale, rakendada rangeid ehitustehnilisi võtteid müra tõkestamiseks. Muidu ei ole nõus just nimelt sinna lasketiiru rajamisega. - Üldplaneeringu kaardil (märgistatud nr 8)	ala, alal asub Andsujärve maastikukaitseala, kus on ehitustegevus piiratud. - Arvestada ettepanekuga. - Ei arvestata ettepanekuga, kuna ettepanek on esitataud eraisku maaga seonduvalt ja pole välja selgitatud maaomaniku huvi. - Reserveerida üldplaneeringus puhke-ja virgestusalana (ÜM) - Arvestada ettepanekuga üldplaneeringus. - Ei ole võimalik laiendada ettepanekus esitataud kujul, saab laiendada vaid korruselamumaade arvelt. - Laskevälja pole võimalik nihutada kaugemale, kuna siis jääb Natura 2000 alasse- piirkonnas pesitseb ohustatud liik- - Arvestatakse osaliselt, osa
--	--	--	--

		Tamula järvega piirnevale alale mitte lubada muuta väikeelamumaaks vaid muuta üldkasutatavaks puhke-ja virgestusalaks. - Uue moodustatava väikeelamumaa suuruseks tiheasustusalal määrata vähemalt 1500 m² - Uue moodustatava hajaasustusalal elamumaa suuruseks määrata vähemalt 10000 m² - Uute ehitatavate korruselamute suurimaks kõrguseks Väimela-Parksepa alevikus 4 korrust, Kose alevikus ning Puiga külas – 3 korrust. - Lubada väikeelamumaal vaid kodumajutust. - Puiga külla ette näha olmejäätmete kogumise ja sorteerimise ala.	märgistataud alast on hoonestatud elamutega juba. - Arvestatakse üldplaneeringus. - Ei arvestata planeeringus, minimaalseks suuruseks planeeritud 0,4 ha. - Arvestatakse planeeringus. - Ei arvestata ettepanekuga, kuna pole mõistetav, mida ettepaneku all mõeldi - Arvestada ettepanekuga ja maa reserveerida selleks.
5.	Tanel Lepp	- Puiga külas maaüksused Kõosaare (katastritunnusega 91804:003:0860) ja Mäe-Kõosaare (katastritunnusega 91804:003:2750) jätta maatulundusmaakas ja Kõosaare maaüksusega piirnev vaba maa sellega liita.	- Vaba maa ei piirne kinnistuga ja seega ei saa seda Kõosaare maaüksusega liita. Pole üldplaneeringu küsimus.
6.	Avo Aia	- Valla üldplaneeringusse kanda valla ja riigi maanteed.	- Arvestatud üldplaneeringus ja kaart koostatud.
7.	Aare Olesk	- Valla üldplaneeringusse kanda Männimetsa maaüksus (katastritunnus 91804:002:0001) väikeelamumaana.	- Ei arvestata ettepanekuga, kuna maa on erastatud vaba metsamaana põllumajandutootmise eesmärgil.
8.	Hanno Järv	- Üldplaneeringus muuta Järve kinnistu (katastritunnus 91804:003:0033) elamumaaks.	- Ei arvestata ettepanekuga, kuna asub kaitsealal.
9.	OÜ Ratico Arendus	- Üldplaneeringus muuta Roosisaare külas Hannuste 91 maaüksus elamumaaks.	- Arvestada ettepanekuga.

Koostas: Inge Vill

Arendusnõunik

Võru valla ehitustoimkonna koosoleku

Protokoll

19.jaanuar 2007.a. algusega kell 9.00

Kohal viibisid: Georg Ruuda – vallavanem
Alar Veibri – maanõunik
Peeter Haug – infonõunik
Aigar Kalk – abivallavanem
Inge Vill- arendusnõunik

Päevakord:

1. Võru valla üldplaneeringus tihe-ja hajaasustuses ehitustingimuste määramine.
2. Meelis Kübarale kuuluva Looduse 4 krundil Võrumõisa külas loata ehitustegevuse kohta ettekirjutuse tegemine.

1. Võru valla üldplaneeringus tihe-ja hajaasustuses ehitustingimuste määramine

I.Vill- hetkel on üldplaneeringu koostamisel jõutud haja-ja tiheasustusaladel ehitustingimuste määramiseni. Varasema ehitustoimkonna otsuse kohaselt tuleb hajaasustuses arvestada krundi suurusega 0,4 ha, mis on maavalitsuse ja keskkonnamõjude strateegilise hindamise eksperdi arvates liialt väike. Sellest tulenevalt on välja töötatud rida erijuhte, mis oleks vajalikud läbi vaadata.

Väljapakutavad lahendused on:

Elamumaad, hoonestamise põhimõtted tihe-ja hajaasustusaladel.

ÜLDISED PÕHIMÕTTED:

Elamispiirkondi arendatakse **tihendamise ja laiendamise** läbi alevike äärealadel ning üldplaneeringus määratud tiheasustusalade.

Elamumaade arendamisel tuleb lähtuda olemasolevatest kompaktse struktuuriga asulatest (Raiste, Parksepa, Väimela, Loosu, Kirumpää, Võrumõisa, Võru linna lähiümbrus, Kose, Puiga ja Meegomäe) ja nende läheduses toimub tihendamise ja laiendamise läbi, arvestades looduslikke tingimusi ning **lähtudes infrastruktuuri rajamise võimalustest.**

Hajaasustuses elamumajanduse arendamise põhimõtted

Väljaspool olemasolevaid kompaktse struktuuriga asulaid (väljaspool tiheasustusalasid) rajatakse uusi elamuid hajaasustuse põhimõttel, jälgides valla erinevatele piirkondadele omast ajaloolist väljakujunenud asustusstruktuuri ja külatüüpi.

Samuti jälgida ajaloolist hoonestustihedust, hoonemahtusid ja arhitektuurilisi elemente, et tagada kokkusobivus ümbritseva ehitatud ja loodusliku keskkonnaga. Uute elamupiirkondade rajamisel hajaasustusalal on kohustuslik koostada **detailplaneering**, kui kinnistut soovitakse jagada **rohkemaks kui 3 krundiks** ning rajatavate hoonete omavaheline kaugus on **vähem kui 50 m**.

Uue kompaktse hoonestusala rajamisel hajaasustusega alal on kohustuslik koostada detailplaneering, kui hoonestusala asub Võru maakonna teemaplaneeringuga „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ määratletud väärtuslikel kultuuri,- maastiku-ja külamiljööga alal. Ehitusalade valikul ei tohi seada ohtu roheline võrgustiku toimimist.

Hajaasutsuses on veevarustuse ja reoveekäitlemise väljaehitamine ning teede rajamine reeglina maaomaniku või arendaja ülesanne.

Hajaasustuses pole suuremate ühissüsteemide rajamine suurte vahemaade ja maksumuste tõttu võimalik, kuid sellegi poolest oleks säästlik lahendus korraldada mitme kinnistu peale ühine veevarustus ja reoveekäitlus.

- **Hajaasustuse minimaalne krundi suurus on kruntideks jagamisel 1 ha** (välja arvatud ehitusala eraldamiseks sihtotstarbega elamumaa 1 elumaja ehitamiseks)
- **Hajaasustuse minimaalne krundi suurus metsaaladel ja rohevõrgustiku aladel 2 ha.**

Põllu-ja metsamaa arendamistingimused:

- Soovitav on ehitustegevuseks mitte kasutada häid põllu-ja metsamaid ning väärtuslike biotoopidega alasid. Lähtuda tuleb Võru maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ toodud kasutustingimustest. Juhul, kui ehitustegevuseks soovitakse kasutada nimetatud alasid, on vallavalitsusel õigus nõuda detailplaneeringut. Põllu-ja metsamajandusmaal väikseim ehitusõigust omav katastriüksus, kinnistu või krunt on 0,4 ha. Olemasolevale põllu-ja metsamaale uute elamukomplekside arendamine pole soovitav.
- Põllu-ja metsamaade arendamisel elamupiirkondadeks tuleb koostada detailplaneering juhul, kui elamuid kavatakse rajada nii, et kahe elamu vahekaugus jääb väiksemaks kui 50 m ning kinnistut soovitakse jagada rohkemaks kui 3 krundiks või elamule lisaks rajatakse samale krundile enam kui 5 abihoonet.

Tingimused elamumaade arendamiseks ja elamute projekteerimiseks väärtuslikel maastikel

- Vältida uute hoonete rajamist **avanevatele kaugvaadete kohale/ette**.
- Maakonnaplaneeringus toodud väärtuslikel maastikel säilitada **kasvav mets**.

- Rohelise võrgustiku aladel on väikseim ehitusõigust omav katastriüksus, kinnistu või krunt 2 ha. (välja arvatud ehitusala eraldamiseks sihtotstarbega elumumaa 1 elumaja ehitamiseks).
- Uute elamupiirkondade rajamisel väärtuslikel maastikel on kohustuslik koostada **detailplaneering**, kui kinnistut soovitakse jagada **rohkemaks kui 3 krundiks** ning rajatavate hoonete omavaheline kaugus on **vähem kui 50 m**.

Lisaks on täiendavalt pakkunud OÜ Ehitusnõuniku esindaja Indrek Ranniku omapoolse variandi ehitustingimuste kohta:

4.3. Elamumaad

Elamumaa jaotub väikeelamumaaks ja korruselamumaaks. Korruselamute ja kaksikmajade kavandamine on lubatav vaid alevikes ja Puigal. Alevikes ja Puigal on üldplaneeringuga määratud väikeelamumaal olemasoleva hoonestuse vahele lubatud ka kolmekorruselise hoone kavandamine juhul, kui uue elamu kõrgus ja ehitusalune pindala järgivad olemasolevate hoonete mahtusid. Elamumaa kasutusotstarbega aladel on keelatud ehitada ja kasutada bensiinjaama, sõidukite teeninduse hoonet, keemilise puhastuse hoonet, pesumaja või muud inimese tervisele ja keskkonnale võimalikku ohtu kujutava tegevusotstarbega ehitist. Soositud on hotelli ja muu majutusettevõtte, toitlustushoone, büroo- ja administratiivhoone, kaubandus- ja teenindushoone kasutusotstarbega ehitised juhul, kui need elanikke liigselt ei häiri ning on mõeldud antud piirkonna atraktiivsuse tõstmiseks ja/või elanikkonna teenindamiseks. Hajaasustuses ja detailplaneeringu kohustusega alal on elamuehituse nõuded erinevad ning erinevad nõuded elamuehitusele kehtestatakse ka väärtuslikel maastikel. Käesolevas üldplaneeringus lähtutakse hajaasustuse määramisel põhimõttest, kus katastriüksuse suurus on üle 1 ha. Kompaktse asustusega detailplaneeringu koostamise kohustusega alaks loetakse ala, kui alale soovitakse ehitada enam kui viiest pereelamust koosnevat hoonete gruppi ja krundi suurus on alla 1 ha. Detailplaneeringu koostamine hoone(te) projekteerimiseks on kohustuslik alevikes, üldplaneeringuga määratud detailplaneeringu kohustusega aladel ning järgmistel juhtudel:

- hajaasustatud kohtades, kui alale soovitakse ehitada enam kui viiest pereelamust koosnevat hoonete gruppi ja krundi suurus on alla 1 ha.
- kalda piiranguvööndis maa-ala jagamisel kruntideks.

Tiheasustusalasid maareformi seaduse tähenduses ei määrata.

4.3.1. Tingimused arendamiseks ja projekteerimiseks väikeelamumaal
Väikeelamumaal on põhiliselt lubatud kuni kahekorruseliste hoonete ehitamine. Väikeelamumaadel on lubatud ka iseseisvate äriotstarbeliste kruntide moodustamine, kuid mitte rohkem kui 10% ulatuses planeeringuga piiritletud ühtsest elamumaast tihehoonestusalal. Alevikes ja väljaspool alevikke üldplaneeringuga määratud tiheasustusaladel ei ole lubatud välisviimistluseta palkmajade projekteerimine ja püstitamine. Suvilate elamuks ümberehitamisel tiheasustusaladel on ehitusloa väljastamise eelduseks tehnoõrkude (elekter, vesi, kanalisatsioon) trasside

välisvõrkude ehitusloa olemasolu ning kasutusloa väljastamise eelduseks tehnovõrkude trasside välisvõrkude kasutusloa olemasolu.

Hajaasustusaladel tuleb uute hoonete projekteerimisel ja püstitamisel lähtuda Võru valla ehitusmäärusest ning järgida kohalikke hoonestustavasid (mahud, ehituslaad, materjalivalik, arhitektuurinõudeid ja hoonestusjoon jne. ja hoonete sobivust maastikku. Välisviimistluses on keelatud on algseid matkivate materjalide kasutamine.

Alevikes on minimaalseks krundi suuruseks 1500 m², teistel üldplaneeringuga määratud (v.a. väärtuslikel maastikel ja külamiljööga aladel) detailplaneeringu kohustusega aladel 2000 m².

4.3.2. Tingimused arendamiseks ja projekteerimiseks korterelamumaal
Korruselamumaal on lubatud kolme- või enamakorruseliste korterelamute ja ühiselamute ehitamine. Hoonete kõrgus ei tohi ületada lähiümbruses väljakujunenud korterelamute kõrgust. Renoveerimisel nende energiasäästlikumaks muutmiseks suunata täiendavaid investeeringuid soojakadude vähendamisele (välisseinte täiendav soojustamine, akende vahetus).

4.3.3. Tingimused elamumaade arendamiseks ja elamute projekteerimiseks väärtuslikel maastikel ja külamiljööga aladel
Väärtuslikel maastikel ja külamiljööga aladel on minimaalseks krundi suuruseks 2000 m². Nõuded ehitamisele on analoogsed ehitamise nõuetega hajaasustusaladel.

Georg Ruuda- olen seisukohal, et planeerijate poolt väljapakutud lahendus, kus suvilate elamuks ümberehitamisel tiheasustusaladel on ehitusloa väljastamise eelduseks tehnovõrkude (elekter, vesi, kanalisatsioon) trasside välisvõrkude ehitusloa olemasolu ning kasutusloa väljastamise eelduseks tehnovõrkude trasside välisvõrkude kasutusloa olemasolu, on ilmselgelt liialt koormav ja pidurdaks oluliselt valla arengut.

Alar Veibri- Kaaluma peaks, kas ettepanek alevikes ja väljaspool alevikke üldplaneeringuga määratud tiheasustusaladel ei ole lubatud välisviimistluseta palkmajade projekteerimine ja püstitamine, on siiski põhjendatud. Kui arendaja soovib siiski luua uut palkmajade elamukompleksi, ei ole sellest midagi halba ja igati teretulnud idee. Seega peaks sisse viima ka erijuhud, kus komplekside rajamisel ühe arendaja poolt vaadatakse see täiendavalt läbi vallavalitsuse poolt.

OTSUSTATI:

- 1) Saata asi arutamiseks ja seisukoha andmiseks edasi ka volikogu maakomisjonile.
- 2) Välja jätta planeerijate ettepanekust punktis 4.3.1 lause - Suvilate elamuks ümberehitamisel tiheasustusaladel on ehitusloa väljastamise eelduseks tehnovõrkude (elekter, vesi, kanalisatsioon) trasside

välisvõrkude ehitusloa olemasolu ning kasutusloa väljastamise eelduseks tehnovõrkude trasside välisvõrkude kasutusloa olemasolu.

3) Hajaasustuse ehitustingimustesse sisse viia, et maatüki rohkemaks kui 3 krundiks (k.a) jagamisel on vajalik koostada detailplaneering.

4) Alevikes tiheasustusala suuruseks määrata 1500 m².

5) Tiheasustusaladel maksimaalseks täisehitusprotsendiks määrata 30 %, aiandites väiksema kui 1000 m² krundi puhul maksimaalseks täisehitusprotsendiks 20% ning hoone maksimumkõrguseks 5 m.

6) Oodata ära maakomisjoni seisukoht ja esitada need vallavalitsusele arutamiseks.

2. Meelis Kübarale kuuluva Looduse 4 krundil Võrumõisa külas loata ehitustegevuse kohta ettekirjutuse tegemine

P.Haug tegi ettekande, mille kohaselt on Võrumõisa külas Looduse 4 aianduskrundil alustanud ebaseaduslikult ehitamist Meelis Kübar. Olukorraga on tutvunud kohapeal.

O t s u s t a t i : Teha ettekirjutus Meelis Kübarale ning peatada ehitustegevus kuni ehituse seadustamiseni.

Inge Vill
Protokollija

Võru valla üldplaneeringu avalikustamise käigus laekunud ettepanekud (avalikustamine 22.10-22.11.2007a..) ja naaberomavalitsustega kooskõlastamisel laekunud ettepanekud.

Ettepanku tegija	Laekunud ettepanekud	Komisjoni seisukoht
Sõmerpalu vald	Võru vallal arvestada teede rekonstrueerimisel kergliiklustee rajamisega (reserveerida maa) Tartu maantee äärde.	
Haanja vald	Kergliiklustee planeerimisel võtta aluseks Võru maakonna planeeringu teemaplaneering „Võrumaa jalgrattateede võrgu I etapp“ (reserveerida kergliiklustee maa).	
Laheda vald	Kajastada Võru valla üldplaneeringus kergliiklustee rajamine Võru-Tartu maanteel (Postitee) Parksepa alevikust Laheda valla piirini.	
Kagu Teedevalitsus	- Täpsustada maantee ja kohalike teede kaitsetsoonid. - Seletuskirja lisada riigimaantee ja kohalike maantee nimekiri - Riigiteed ja kohalikud teed (kaardil 4) märgistada teenumbritega. - Pole kinni peetud leppemärkidest (erinevused värvides). - Seletuskirjas puuduvad selgitused riigimaantee sanitaarkaitsevööndiga seotud küsimuste kohta. - Planeering ei puuduta ühistranspordi olukorda vallas ja selle arengut (bussipeatused, bussiliinid jne.) - Joonis 6-9on kasutatud rohkem leppemärke kui on kirjas spetsifikatsioonis. UUESTI KOOSKÕLASTAMISELE SAATA!	
Kaitseministeerium	- Linnaku kinnistul asuv tee muuta erateeks. - Tsiasungõlmaa kinnistut läbiv teelõik suletakse avalikuks kasutusteks laskmise ja väljaõppe ajaks. (seletuskirja lisada).	
Maa-Amet	- Kuresoo maaüksuse sihtotstarve (Tagaküla külas) muuta mäetööstusmaaks. (Kaart 2)	
Põllumajandusministeerium	- Seletuskirja sisse viia (Vastavalt maaparandusseadusele tuleb kuivendatud alal maa sihtotstarbe muutus kooskõlastada piirkondliku maaparandusbürooga ja planeeringu koostamisel arvestada kooskõlastamise tingimustega.	
Lõuna-Eesti Päästkeskus	- Üldplaneeringu koostamisel arvestada Võru maakonna riskianalüüsiga ja Hädalukorras valmisoleku seadusega. (seletuskirjas viidata). - Üldplaneeringusse lisada tuletõrje veevõtukohtasid käsitlev peatükk, lisades planeeritavad tuletõrje veevõtukohad.	
Hanno Hanimägi	Reserveerida väikeelamumaana Mäepealse maaüksus asukohaga Raudsepa küla	
Võrumaa Kutsehariduskeskus	- Palun suurendada Väimela Mäejärve ja Väimela-Põlva tee vahele jäävat liikusmaad.	

	- Muuta Kutsehariduskeskuse hoonete: Endine Väimela mõisa peahoone, teenijatemaja, valitsemaja kellestorniga, tall-tõllakuur, aedniku kuur, laut, garaažid, kuuid ja vana katlamaja teenindavad maa haridus-ja teadusasutuse maaks.	
Valeri Dremljuga	Muuta Martini maaüksus (Roosisaare küla) väikeelamumaaks.	
Jaan Mäesaar	Muuta Väikesoo maaüksus (Verijärve küla) väikeelamumaaks. (1 majapidamine)	
Aleksandr Tabakajev	Muuta Lilli maaüksus (Võlsi küla) väikeelamumaaks.	
Jaanus ja Aive Kiik	Muuta Aigari maaüksus (Roosisaare küla) elamumaaks (1 majapidamine).	
Võru Linnavalitsus	Seletuskiri peatükk 13 lisada: Käesoleva planeeringu koostamise käigus on Võru linn ja Võru vald maakorraldus-ja ehitusplaneerimisvajadusest lähtuvalt algatanud menetluse linna ja valla vahelise piiri muutmiseks kolmes lõigus: Palume kanda piirimuudatused ka kõikidele kaardimaterjalidele. (vaata ettepanekut)	
OÜ Volante	- Reserveerida Lokulaane, Mõisapõllu, Mõisaliini ja Võrumõisa maaüksused äri-ja tootmismaana (Võrumõisa küla) Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa sanitaarkaitsetsoonis. - Kaaluda võimalust Võrumõisa põllu kasutamine mitmel otstarbel (elamumaana, tootmis-ja ärimaana), kui maa ei sobi elamiseks. - Näha ette uute mahasõitude rajamise võimalus Lokulaane ja Võrumõisa kinnistute naabrusest. - Lahendada Mõisametsa, Mõisaliini ja Mõisakeldri juurdepääsud põhimaanteele kogujatee põhimõttel. Läbi mõelda kõrgepingeliinide koridoride parimad kasutamistingimused.	
Lasva vald	- Kergliiklustee reserveerimine tugimaantee nr 65 Võru-Räpina juurde Võru linna piirist kuni Lasva valla piirini. - Kergliiklustee reserveerimine tugimaantee nr 64 Võru-Põlva juurde Väimela alevikust kuni Võru maakonna piirini.	
AS Ekso	- Palun reserveerida Tolga maaüksus (Roosisaare küla) elamumaana. (elamurajooni rajamise eesmärgil)	
OÜ Bauland	- Palun reserveerida Kaldaniidu maaüksus tiheasustusalana Võru valla üldplaneeringus.	
Hans Mäesaar	- Koseotsa maaüksuse reserveerimine elamumaaks.	
Maidu Kraak	- Sinilille tn. äärde jääva garaažiboksi juurde maa erastamine elamumaana.	